

PÁSZTÓ VÁROS
INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA
2007- 2013
ANTI-SZEGREGÁCIÓS TERV

Terra Studio Kft.
2008. november

PÁSZTÓ VÁROS

INTEGRÁLT VÁROSFEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA

2007- 2013

ANTI-SZEGREGÁCIÓS TERV

Pásztó város Képviselőtestületének megbízásából a dokumentumot készítette:

Terra Studio Kft.
Területi Kutató Tervező Tanácsadó Iroda

1094 Budapest, Angyal u. 7/A.
Tel.: 1/ 456 50 90, Fax: 1/ 456 50 99
e-mail: terra95@hu.inter.net

Ügyvezető igazgató:
Tervezők:

Laky Ildikó
Sifter Lívía
Vancsó Veronika

TARTALOM

ZÁRADÉK	4
1. Vezetői összefoglaló.....	5
2. Pásztó IVS városrészeinek összehasonlítása	6
2.1. VÁROSRÉSZEK LEHATÁROLÁSA.....	6
2.2. VÁROSRÉSZEK ÖSSZEHASONLÍTÓ ELEMZÉSE	8
3. Az anti-szegregációs tevékenységek jelenlegi háttérfeltételei	11
3.1. A VÁROS OKTATÁS-NEVELÉS INTÉZMÉNYI HÁTTERE	11
3.2. SZOCIÁLIS ALAPON BIZTOSÍTOTT TÁMOGATÁSOK RENDSZERE PÁSZTÓN	18
3.2.1. Szociális alapú támogatásban részesülők városrészek közötti megoszlása.....	18
3.2.2. Önkormányzati szociális alapon kiutalásra kerülő bérlakások	18
3.2.3. Helyi lakásépítési támogatási rendszer	19
3.3. KISEBBSÉGI TÁRSADALOM ÉRDEKKÉPVISELETE – A CIGÁNY KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZAT	20
4. A szegregátum lehatárolása és elemzése	22
4.1. SZEGREGÁTUM ÉS VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEK LEHATÁROLÁSA	22
4.2. SZEGREGÁTUM ELEMZÉSE	26
4.2.1. Szegregátumra vonatkozó statisztikai adatok összefoglalása	26
4.2.2. A szegregátum részletes elemzése.....	27
5. Anti-szegregációs stratégia	33
5.1. BEAVATKOZÁSI LEHETŐSÉGEK A SZEGREGÁCIÓ CSÖKKENTÉSÉRE.....	33
5.1.1. Lakhatási integrációt biztosító eszközök és infrastruktúrafejlesztés	33
5.1.2. Mobilizációs program.....	34
5.1.3. Oktatási integráció	35
5.1.4. Foglalkoztatási helyzet javítása és szociális fejlesztési beavatkozások.....	36
5.1.5. Intézményi szolgáltatások és a hozzáférés javítása, a CKÖ és a városi Önkormányzat együttműködésének kiterjesztése	38
5.1.6. Akcióterv összefoglaló táblázata	39
5.2. A SZEGREGÁCIÓT CSÖKKENTŐ BEAVATKOZÁSOK ÜTEMEZÉSE ÉS FORRÁSA.....	46
6. IVS tematikában meghatározott adattáblák	47
6.1. 1. TÁBLA: A 2001-ES NÉPSZÁMLÁLÁS ADATAIBÓL ELŐÁLLÍTOTT MUTATÓK (KSH, 2008).....	47
6.2. 2. TÁBLA: VÁROSRÉSZEK ÉS SZEGREGÁTUMOK SEGÉLYEZÉSI MUTATÓI	48
6.3. 3. TÁBLA: ÁLTALÁNOS ISKOLAI KÖZOKTATÁS INTEGRÁLTSÁGÁNAK FELMÉRÉSE	49
6.4. 4-ES TÁBLA: PÁSZTÓ INFRASTRUKTÚRÁJA	50

ZÁRADÉK

Pásztó város Integrált Városfejlesztési Stratégiájának (2007- 2013) részét képező Anti-szegregációs tervet a Szociális és Munkaügyi Minisztérium megbízásából támogatta, véleményezte és elfogadta:

Poós Ferenc
Anti-szegregációs szakértő

Budapest, 2008. november 13.

1. Vezetői összefoglaló

Az **Anti-szegregációs terv (ASZT)** Pásztó Integrált Városfejlesztési Stratégiájának része, amely a KSH adatszolgáltatás alapján nevesíti a szegregátumok kritériumainak megfelelő területeket, meghatározza a város által végrehajtandó beavatkozások körét és részletezi a beavatkozások kivitelezésére vonatkozó feltételrendszert. A terv kiemelt feladata a város hátrányos helyzetű népessége számára az esélyegyenlőség biztosítása és területi koncentrációik (szegregátumaik) oldása, valamint azok kialakulásának megakadályozása.

A város és a városrészek társadalmi és épített környezetet érintő helyzetelemzésének, valamint a szegregációs tendenciák megállapításának alapja a KSH által rendelkezésre bocsátott adatbázis. Az Anti-szegregációs terv helyzetértékelése az *útmutató*¹ figyelembe vételével, az ott megadott adattípusok elemzésével készült.

Az Anti-szegregációs terv **fő tartalmi elemei** a városrészek összehasonlító elemzésén alapuló helyzetértékelés, a szegregáció csökkentéséhez szükséges háttérfeltételek elemzése és a stratégiai fejezet.

Pásztó Integrált Városfejlesztési Stratégiájának teljes dokumentációja (2006-ban készített előzményével együtt²) a városfejlesztési tevékenységek 2007-2013-ra vonatkozó alapdokumentuma, amely segítségével a város a további akciótervi időszakokban fejlesztési forrásokra pályázhat. Hasonlóan a dokumentált előzményéhez, az IVS és az ASZT is egy rugalmas rendszert képvisel, azaz az esetlegesen megváltozó prioritások és igények szerint időszakonként módosítható. A fejlesztési beavatkozások ugyanakkor olyan módon kerültek beemelésre, hogy azok sorrendisége az éppen adott szükségleteknek és forrásszerzési lehetőségeknek megfelelően alakítható.

Az ASZT helyzetértékelő és stratégiai részéhez egyaránt figyelembe vételre kerültek a szakértőkkel készített interjúk (2006, 2008), a különböző szervezetek képviselőinek a dokumentum készítése kapcsán megfogalmazott véleménye és igényei.

Pásztó város határozott célja, hogy a dokumentumban megjelenített fejlesztési elemek közül minél több megvalósításra kerüljön, együttműködve a Régióval, a térségi településekkel, de mindenekelőtt Pásztó város lakosságával.

¹ Városrehabilitáció 2007-2013-ban – Kézikönyv Városok számára (ÖTM, 2007)

² Pásztó városi területek rehabilitációja megvalósíthatósági tanulmány (Terra Studio Kft, 2006)

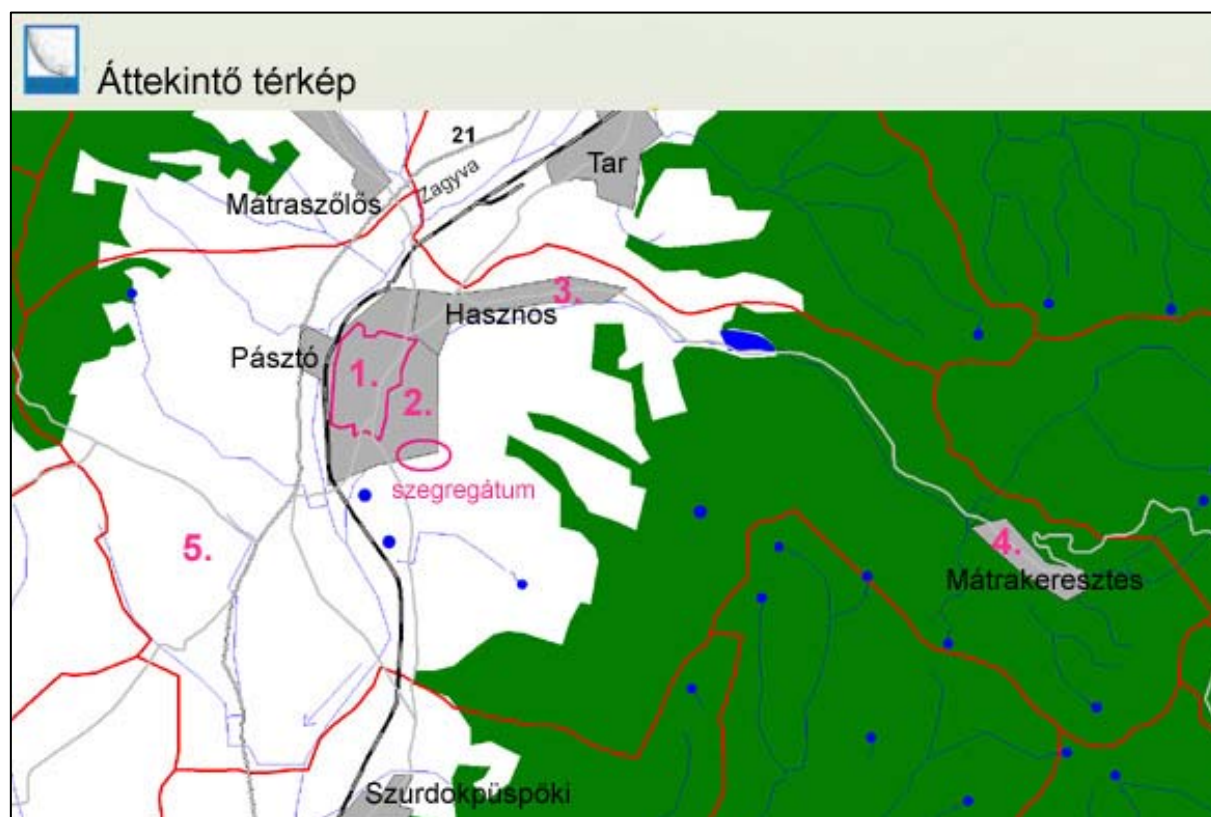
2. Pásztó IVS városrészeinek összehasonlítása

2.1. VÁROSRESZEK LEHATÁROLÁSA

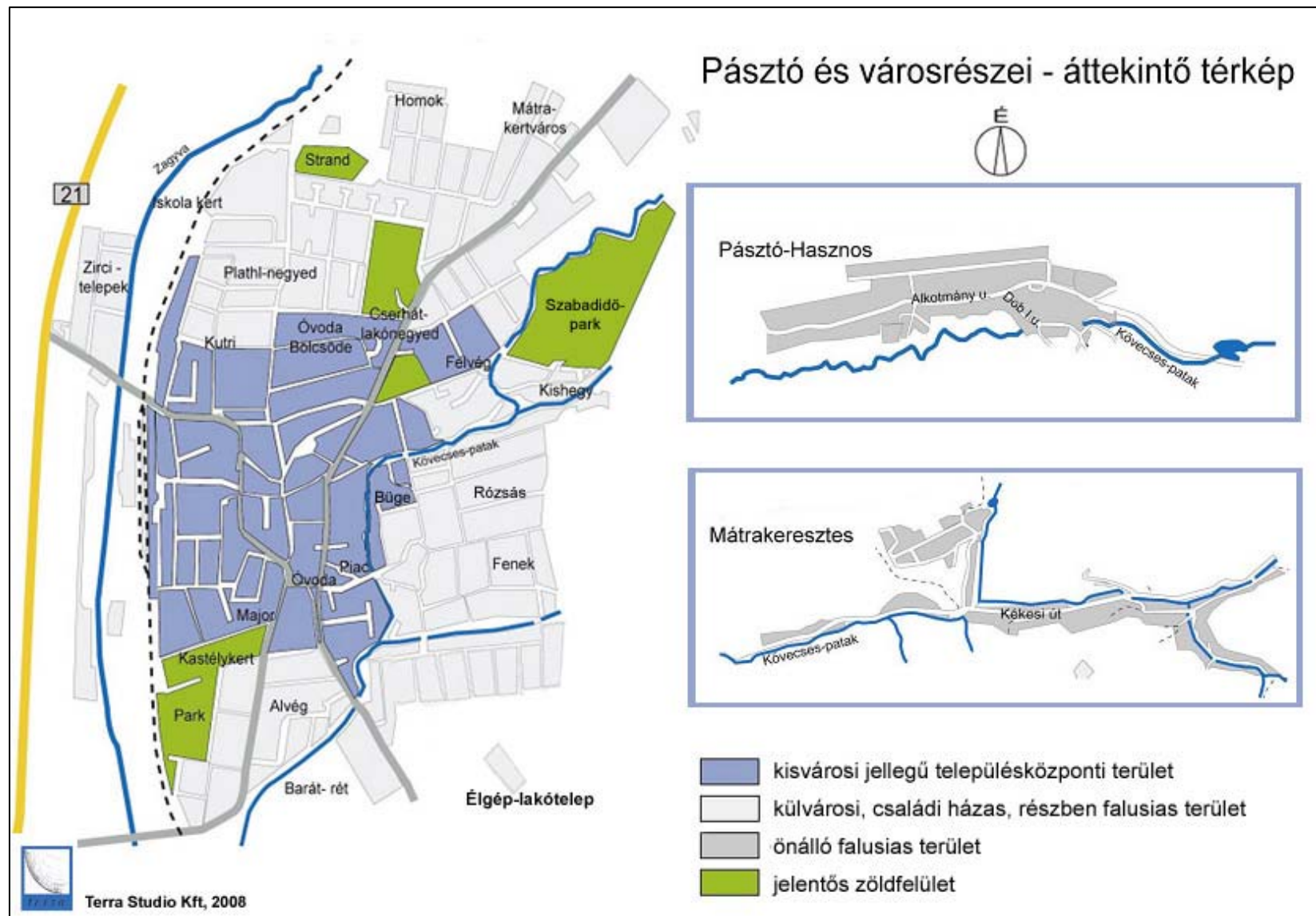
Az antiszegregációs terv a városrészek összehasonlító elemzéséből indul ki. A városrészek lehatárolása az integrált városfejlesztési stratégiában megtörtént, mely a várost a következő városrészekre bontotta:

- 1. Pásztó: kisvárosi jelleget mutató központi városrész,
- 2. Pásztó: külvárosi, családi- házas, részben falusias terület. **(szegregátum a külterületi Él gép ltp.-t leszámítva ide tartozik)**
- 3. Hasznos: egykor a várostól különálló, mára részben a városi területekkel összeépült, falusias jellegű terület,
- 4. Mátrakeresztes: a városi szövegtől különálló, falusi jellegű terület.
- 5. Külterület

Pásztó várost a 21.sz. főút kapcsolja a városhálózatba, amely külterületen, a Fő utcával párhuzamosan, a várostól nyugatra halad. A Fő utca a Pásztó északi határán keleti irányba a Mátra felé tartó útban folytatódik, mely Hasznos és Mátrakeresztes városrészeit tárja fel (1.-2. ábra).

1. ábra: Áttekintő térkép Pásztó településrészei és a közeli települések elhelyezkedéséről

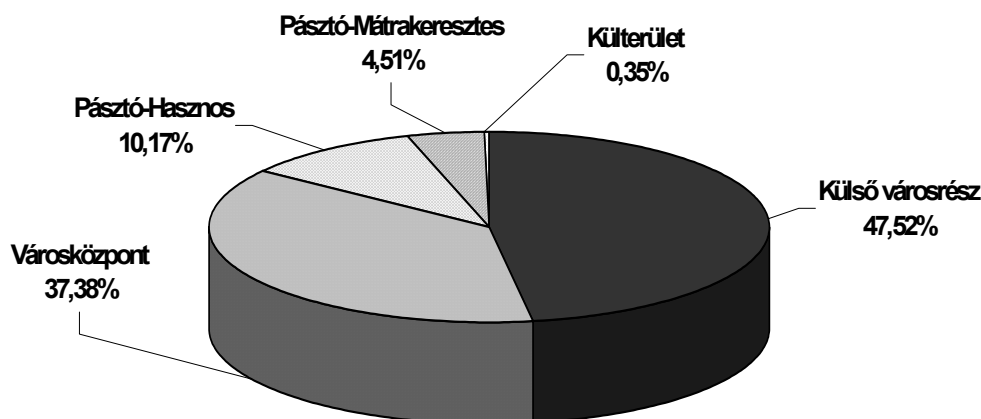

2. ábra: Áttekintő térkép Pásztó városrészeinek elhelyezkedéséről

2.2. VÁROSRÉSZEK ÖSSZEHAISONLÍTÓ ELEMZÉSE³

Páztó város **lakónépessége** 2001-ben **10.296 fő** volt, ez a KSH megyei statisztikai adatai alapján 2006-ra 2,4%-ponttal, 10.046 főre csökkent. Az önkormányzat jelenlegi nyilvántartása alapján ez a szám 9.794 fő, tehát a város lakossága tovább csökkent.

2001-ben a város **állandó népessége** kevéssel ugyan, de meghaladta a lakónépességet (10 319 fő). A lakónépesség IVS városrészek közötti megoszlása a 2001-es népszámlálási szerint a népességre vonatkozóan az alábbi (3. ábra).

3. ábra A lakónépesség megoszlása IVS városrészenként 2001-ben Forrás: KSH népszámlálás

A 2001-es helyzet szerint a lakónépesség közel fele a külső városrészben koncentrálódott, míg a második legjelentősebb népességszám a városközpontban volt. A külterületi népesség aránya elenyésző.

A városrészek demográfiai különbségeit jellemzi a korösszetétel, illetve az ez alapján levezethető öregedési index. Páztó esetében ez 2001-ben 1,2 volt, azaz a **14 és attól fiatalabb korú népesség aránya (16,6%)** kisebb volt a **60 éves és annál idősebb korosztály arányánál (19,7%)**. A város tehát az előregedés jeleit mutatja. A városrészek tekintetében megállapítható, hogy mindegyik öregedő népességű, de leginkább Hasznoson és Mátrakeresztesen magasabb az idősek aránya, mint a gyermekkorúaké. Páztón a két városrészből a Külső városrész fiatalosabbnak tekinthető (1,1).

A külterületen rendkívül fiatalos népesség volt jellemző 0,3-as index értékkel.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül városi szinten magas, 25,9% volt.

A 2001-es adatok szerint a városi átlagtól kedvezőbb helyzetben csak a Városközponti rész és kevéssé ugyan, de Hasznos volt. A Külső városrész már kedvezőtlenebb értékű 27,9%. Ennél jóval rosszabb értékű volt Mátrakeresztes és a külterület 44 és 79%-os értékével.

³ A fejezet elemzései a Kézikönyvhöz igazodva a 2008-as KSH adatszolgáltatásra alapulnak, amelyek a 2001-es népszámlálási adatokat tartalmazzák (5.1-es fejezet: 1.tábla).

(Az elmúlt 7 év tendenciáinak megfelelően a 2001-ben rögzített adatok 2008-ban nem biztos, hogy jó viszonyítási alapot jelentenek.)

Az értelmiség a lakosság egy szűkebb rétegét jelenti, közülük többen nem őslakosok, hanem az ország más vidékéről jöttek, telepedtek le. Jellemző, hogy a főiskolát, egyetemet végzetek közül sokan elvándorolnak jobb kondíciókkal rendelkező vidékekre. A **felsőfokú végzettségűek** a 25 éves és idősebb népességen belül 2001-ben **10,6%-os arányban** voltak jelen. A városrészek közti különbségek nagyoknak mondhatók, hisz míg a városközpontban 14%, a Külső városrészben a lakosoknak már csak 10%-a rendelkezik felsőfokú végzettséggel. Különösen kedvezőtlen értékűnek mondható Hasznos (6%) és Mátrakeresztes (1,2%).

A külterület 4.8%-os értékével szintén kedvezőtlen volt 2001-ben.

A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül városi szinten **44%** volt 2001-ben. Az egyes városrészek hasonló értékűek, csupán Mátrakeresztes rossz értéke (58,7%) szembeötlő.

A külterület ez esetben is a legkedvezőtlenebb, az átlagot jóval meghaladta (71%).

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül **17,2%** volt az egész városra vonatkozóan. Ettől alacsonyabb értéket a városközpontban és a Hasznos városrészben, kedvezőtlenebbet pedig a Külső városrészben (18,5%), Mátrakeresztesen (29,4%), valamint a Külterületen (62,5%) rögzített a Népszámlálás.

A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül a városban 51,9% volt. Jelenléte több különbség nem adódott a városon belül, csupán Mátrakeresztes ugrik ki jóval kedvezőtlenebb értékével (36,9%).

A városi átlagtól több mint 1%-ponttal (pozitív értelemben) csupán a városközpont tért el.

A külterületen 26,9%-os rossz érték jelentkezett.

A foglalkoztatott nélküli háztartások aránya Pásztón **41,3%** volt a Népszámlálás évében. Ennél az értéknél jóval kedvezőbbet találunk Hasznoson (45,5%), de főképp Mátrakeresztesen (50%), ahol a háztartások fele foglalkoztatott nélküli volt.

A külterület esetében az érték ismét a legrosszabb, 69,2% volt.

Ezek az értékek az öregedési index magas értékével és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők városrészi arányaival mutatnak hasonlóságot.

A város **lakásállománya** 3 964 db volt nyolc évvel ezelőtt, 2006-ra ez az érték a KSH adatai alapján 4 064-re növekedett, ami az elmúlt években önkormányzati nyilvántartás szerint 3969 db-ra csökkent. A lakásállomány megoszlása a 2001-es Népszámlálás évében Pásztó városrészei között a következőképpen alakult:

- Városközpont: 1 589 db	- Hasznos: 391 db
- Külső városrész: 1 775 db	- Mátrakeresztes: 190 db
- Külterület: 19 db	

A lakásállományt a lakónépesség számához viszonyítva, tehát az egy lakásra eső lakosok számát tekintve kevés eltérés mutatkozik a városrészek között. Ez az érték a városban 2,6 fő/lakás, a városközpontban 2,42 fő/lakás, míg a Külvárosban 2,76 fő/lakás volt, mely a legnagyobb számú városrészek között.

Hasznoson az átlaghoz közeli (2,68 fő/lakás), míg Mátrakeresztesen (2,44 fő/lakás) annál kisebb érték volt jellemző.

A külterület a lakóegységenkénti legkisebb népessége 1,89 fő/lakás.

Az alacsony komfortfokozatú lakások aránya átlagosan 21,9% a városban. A Népszámlálás adatai szerint az átlaghoz képest maga Pásztó két városrésze volt (17,3%, 18,9%), míg nála jóval rosszabb értékkel bírt Hasznos (38,4%) és Mátrakeresztes (49,5%).

A külterület szintén kedvezőtlen értékű (78,9%) volt.

3. Az anti-szegregációs tevékenységek jelenlegi háttérfeltételei

3.1. A VÁROS OKTATÁS-NEVELÉS INTÉZMÉNYI HÁTTERE

Pásztó városban jelenleg az oktatás-nevelés, valamint pedagógiai szakszolgáltatás egy integrált óvodában, két általános iskolában, egy fogyatékosokat nevelő Általános Iskola Diákotthon és Pedagógiai Szakszolgálat intézményben, egy megyei fenntartású gimnázium, szakközépiskola és kollégiumban, egy alapítványi szakközépiskolában, és egy alapfokú művészetoktatási intézményben folyik.

A városban egy integrált **óvoda** működik, melynek székhelyintézményéhez a 2008/2009-es nevelési évtől 2 tagóvoda tartozik. Az óvodát intézményfenntartói társulásban Pásztó város, Alsótold, Bokor, Cserhátszentiván, Felsőtold, Garáb és Kutasó községek tartják fenn (**1. táblázat**).

Intézmény neve	Telephelye	Főállású pedagógusok száma	Óvodások száma	HH/HHH ⁴ gyermekek száma	SNI ⁵ gyermekek száma
Százsorszép Óvoda	Pásztó, Madách út 22.	9	138	35/7	-
Hétpettyes Tagóvoda	Pásztó, Cserhát lkn. 22.	13	141	39/8	3
Pitypang Óvoda	Hasznos, Vár út 62.	2	21	6/0	-
Összesen		24	300	80/15	3

1. táblázat Pásztó integrált óvodáinak fontosabb adatai a 2008/2009-es nevelési évben **Forrás:** Önkormányzati adatszolgáltatás

A kedvezőtlen demográfiai folyamatoknak köszönhetően a gyermekek száma Pásztón is csökken, mely az óvodákat is érinti. Ennek köszönhetően Mátrakeresztesen már korábban bezárták a tagóvodát, így onnan a gyermekeknek iskolabusszal a pásztói anyaintézménybe kell járniuk. Összesen 10 fő (3/1 HH/HHH), tehát az óvodába járók 3,3%-a bejárós, akik közül 6 főt (az összes bejáró HH és HHH gyermeket) az iskolabusz, 4 főt egyénileg (szülők gépkocsival) szállítanak az intézménybe. A 2007/2008-as nevelési év végétől a Szent Imre téri, 1 tanulócsoporthoz Gyermekkert Tagóvodát is bezárták, így a hasznosi tagóvoda lett a legkisebb gyermeklétszámmal működő intézmény. Gyermekkert Tagóvoda megszűnése miatt a gyermekek a Hétpettyes Tagóvodában kerültek elhelyezésre, ami a szegregáció vonatkozásában pozitív változást idézett elő, mivel a hátrányos helyzetű gyermekek beintegrálása is megtörtént.

⁴ HH: Hátrányos helyzetű, HHH: Halmozottan hátrányos helyzetű

⁵ SNI: Sajátos nevelési igényű

A város fontosnak tartja a kialakult új helyzetben elkerülni, hogy a csoportlétszámok maximalizálásával újabb csoportok szűnjenek meg. (Forrás: *Pásztó város Közoktatási Esélyegyenlőségi Intézkedési Terv (továbbiakban KEIT), 2008*)

Az óvodai férőhelyek száma összesen a 2008/2009-es nevelési évben összesen 300, míg az adatszolgáltatás időpontjában az óvodába beíratott gyermekek száma 318. A beíratott gyermekek 25%-a HH, 4,7%-a HHH. A fenntartó településeken kívüli területekről jár az intézménybe 10 fő. A fenntartók célja, hogy a jövőben csak az intézményfenntartói társulásban együttműködő településekről fogadjanak óvodásokat. A 3. életévet betöltött gyermekek közül 19-et (melyből 21%, azaz 4 fő HHH) nem íratnak be az óvodába, ami az összes óvodás korú majd 6%-a. Ennek oka, hogy az érintett szülők jelentős része nem dolgozik, vagy a kisebb gyermek nevelése okán GYED-en, GYES-en van, így az óvodás korú gyermekét 4, vagy 5 éves korábban írhatja be az óvodába. Másrészt – s ez alapvetően a szegregált területen lakó HHH-s gyermekekre vonatkozik – a szülők, mivel szintén nem dolgoznak, de a szükséges felelősséget sem érzik, nem hajlandók beírni gyermekeiket az óvodába.

Az óvodában dolgozó főállású pedagógusok száma 24. Továbbképzéseken, módszertani tanfolyamokon részt vett pedagógusok száma 2006/2007-es nevelési évben 3 fő, szakvizsgázott 1 fő, a 2007/2008-as nevelési évben tanfolyamon részt vett 5 fő, szakvizsgázott 1 fő.

Az intézmények alaptevékenységeik közé sorolják többek között a logopédiai ellátást az óvodás és iskoláskorú gyermekek részére. Ennek ellátására 1 fő logopédus van alkalmazásban, aki az óvodás gyermekeken kívül kisiskolások terápiás kezelését is végzi. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált oktatását, a cigány származású gyermekek óvodai nevelését és a beilleszkedési, magatartási zavarokkal küzdő gyermekek részére fejlesztő foglalkozások szervezését. Ezen kívül az SNI-s gyermekek ellátásában a megyei fenntartású Nőgrád Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Gyermekotthon Pásztói Óvoda, Általános Iskola és Diákotthon vesz részt.

Az **általános iskolai oktatás** két külön intézményben folyik, melyek közvetlenül egymás mellett található. Az önkormányzat nem alakított ki beiskolázási körzeteket. Az iskolákat intézményfenntartói társulás keretében Pásztó város, Alsótold, Bokor, Cserhátszentiván, Felsőtold, Garáb, Kutasó és Mátraszőlős községek működtetik. Az intézményirányítás eddig már két esetben is kezdeményezte a két általános iskola integrációját, de az erős szülői, pedagógusi ellenállás, illetve az ezt méltányoló politika ezt elvetette.

Intézmények a következők:

- **Dózsa György Általános Iskola:** pásztói székhellyel és egy tagintézménnyel, továbbá 1 erdei iskola tagintézménnyel (a megszüntetett mátrakeresztesi iskola épületében). A 2008/2009-es tanévben a tanulószám: 503, pedagógusszám: 35,5.

A Dózsa György Általános Iskola főépülete, amelyet 1981-ben adtak át, panelszerkezetű épület, nagy közösségi térrel a földszinten. Az iskola szaktantermekkel jól ellátott, tornaterme megfelelő méretű.

A Deák Ferenc úti tagintézménye (Kis Dózsa), amely 1910-ben épült, (közel 100 éve) az 1-3 évfolyam oktatásának ad helyet, valamint itt van a telephelye a kis térséget ellátó pedagógiai szakszolgálaton működtetett logopédiai és gyógytestnevelés szolgáltatásoknak.

Mindkét épület állaga erősen felújításra szorul. Az anyagi helyzettől függően kerül sor részfelújításokra (pl: 2006-ban részleges villanykorszerűsítés, 2008-ban logopédiai foglalkoztató kialakítása).

Az eredi iskolaként működő mátrakeresztesi tagintézmény épületnek állaga, pályázati nyereményeknek köszönhetően folyamatosan javul.

- **Gárdonyi Géza Általános Iskola:** pásztói székhellyel.

A Gárdonyi Géza Általános Iskola főépülete 110 éves, a termek döntő többsége a magas gyermeklétszámokhoz képest kicsi. Vannak tantermek, amelyek annyira zsúfoltak, hogy a pedagógus alig fér el a padsorok között. Az iskola legutóbbi felújítására 2003/2004-ben került sor. A 2008/2009-es tanévben a tanulósám: 474, pedagógus-sám: 32.

Mátrakeresztesi, hasznosi és a külterületen élő általános iskolás gyermekeknek a Pásztón lévő anyaintézményekbe kell járniuk. Utaztatásuk helyközi járatokkal, egyénileg (szülők gépkocsival), illetve ahol a tömegközlekedés nem megoldott (külterület), továbbá Hasznos, Mátrakeresztes városrészek, illetve a társult települések esetében az önkormányzatok iskolabusz szolgáltatása révén biztosított. Az egy reggeli és egy délutáni járatsám elegendő, mert a busz lekésése esetén még mód van tömegközlekedési eszközzel történő beérésre. **(2. táblázat).**

			Összesen:	HH/HHH
Általános iskolás tanuló száma			977	330/102
ebből	Más településről bejáró		174	93/38
	ebből	Tömegközlekedéssel	74	28/8
		Iskolabusszal	67	60/26
		Egyéni (szülők szgk.-val)	33	5/2
Ált. iskolások közül alsó tagozatos (1-4.) tanuló száma			449	149/47
ebből	Más településről bejáró		82	55/19
	ebből	Tömegközlekedéssel	17	15/3
		Iskolabusszal	37	35/12
		Egyéni (szülők szgk.-val)	28	5/2
Ált. iskolások közül felső tagozatos (5-8.) tanuló száma			528	186/55
ebből	Más településről bejáró		92	38/19
	ebből	Tömegközlekedéssel	57	13/5
		Iskolabusszal	30	25/14
		Egyéni (szülők szgk.-val)	5	-

2. táblázat Pásztói általános iskolások bejáróinak, utazási szokásainak száma, megoszlása 2008/2009-es tanévben **Forrás:** Önkormányzati adatszolgáltatás

2008/2009-es tanévben összesen 174 fő, tehát az általános iskolába járók 17,8%-a bejárós, akik közül 74 fő tömegközlekedéssel (helyközi járattal), 67 fő az iskolabusszal, 33 fő egyénileg (szülők gépkocsival) oldja meg a bejutást az intézménybe. Az alsó tagozatosok esetében legnagyobb arányban az iskolabusszal, míg a felső tagozatosoknál a tömegközlekedéssel történő bejutás a jellemző. A bejáró tanulók 53,4%-a HH, 21,8%-uk pedig HHH gyermek. A HH tanulók 64,5%-a iskolabusszal, 30,1% tömegközlekedéssel, 5,4% egyénileg, míg a HHH tanulók 68,4%-a iskolabusszal, 21,1% tömegközlekedéssel és 2 fő (5,2%) egyénileg jár be.

Közel azonos a két iskolában a bejáró diákok aránya (Dózsa 18,5%, Gárdonyi 17%). A két iskola között azonban nem kiegyenlített a más településről bejáró hátrányos helyzetű gyermekek aránya, ugyanis a Dózsa iskolában 58 HH és 29 HHH tanuló van a bejárók közül, addig a Gárdonyi iskolában 35 HH és 9 HHH bejáró gyermek tanul. *(Forrás: Önk.)*

Pásztó Városi Önkormányzat Képviselő-testülete 81/2008.(III.31.) számú határozatának 2. pontjában megfogalmazásra került, hogy „a 2008/2009-es tanévre I. osztályosként beiratkozó gyermekek esetében a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók számának megismerését követően születhet döntés az intézményekbe történő felvételről, ezáltal az első évfolyamokon a két általános iskola között a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók eltérési aránya nem haladhatja meg a 25%-os eltérési arányt.”

A határozat végrehajtása megtörtént, ezáltal a két iskola közötti halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránykülönbsége is csökkent. A 2008/2009-es tanévben a Dózsa György Ált-

lános Iskolába 164 hátrányos helyzetű és 82 halmozottan hátrányos helyzetű, míg a Gárdonyi Géza Általános Iskolába 171 HH és 20 HHH gyermek jár. A Dózsa iskola összes tanulójának közel 32,6%-a HH, 16,3%-a HHH gyermek, míg a Gárdonyi iskolában ez az arány 36,1%/4,2%.

A Dózsa György Általános Iskolában 8 fő, a Gárdonyi Géza Általános Iskolába 8 fő *sajátos nevelési igényű (SNI) tanuló* nevelése zajlik. Az összes általános iskolás tanulói létszámból csak mindösszesen 1% a sajátos nevelési igényű tanulók részaránya, akik integrált formában együtt tanulnak osztálytársaikkal.

A Gárdonyi iskolában 3, a Dózsa iskolában 30 pedagógus vett részt IPR-képzésen⁶. A Gárdonyi iskolában 2 fő „egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés” módszertani képzésen is részt vett. A szakos ellátottság 99%-a biztosított, a két iskola között nincs eltérés. Főállású gyógypedagógus csak az egyik iskolában van (logopédus), noha mindkét iskolában oktatnak integrált SNI-tanulókat. Az óvoda 1 fő logopédust alkalmaz, aki az óvodás gyermekeken kívül kisiskolások terápiás kezelését is ellátja.

Mindkét általános iskolában 2004-től igényelték az integrációs és a képesség-kibontakoztató támogatásokat, viszont a 2007/2008-as tanévtől már egyikben sem igénylik ezeket a támogatásokat, mivel a pályázatban előírt feltételeknek az intézmények, illetve az önkormányzat nem felel meg.

Az infrastrukturális feltételeknek az iskolák többnyire eleget tesznek. A Gárdonyi iskolában van két szükségstanterem, és nincs logopédiai ill. fejlesztő szoba. A tanulók hozzáférése minden esetben egyenlő mértékben biztosított, ide értve a HH és HHH, valamint az SNI tanulók egyenlő hozzáférését is. Nyelvi labor egyik iskolában sem található. A számítástechnikai szaktantermeket a Gárdonyi iskolában a tanulók 65,2%-a, a Dózsaiban a tanulók mindegyike használja. A Dózsa iskolában a 1-3. évfolyamosok oktatását ellátó tagintézményben nincs számítástechnikai szaktanterem. A diákok számára szakköri szinten biztosított a számítástechnikai ismeretek gyakorlása.

A szükségstantermi oktatás a Gárdonyi iskola tanulóinak 11%-át érinti, a hátrányos helyzetű tanulók 12,5%-át, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók 22,7%-át. *(Forrás: KEIT, 2008)*

A Gárdonyi iskola a *kompetencia-mérések* eredmények közül 2006-ban szövegértésben és matematikában csak a 8. évfolyamra vannak adatok, melyek országos átlag alattiak 496/497 és 477/494. A 2007-es adatok ismét csak a 8. évfolyamra állnak rendelkezésre. Ezek az előző évhez képest a szövegértésben kis javulást 498, míg matematikában romlást 443 mutatnak ki.

A Dózsa iskola a kompetencia-mérések eredmények közül 2006-ban szövegértésben és matematikában szintén csak a 8. évfolyamra vannak adatok, melyek a Gárdonyi iskola eredm-

⁶ Hatékony együttnevelés az iskolában - az integrációs felkészítéshez – illetve képességkibontakoztató fejlesztéshez – szükséges pedagógiai és jogi ismeretek elsajátítását célzó, minden intézmény számára kötelező képzés, IPR: integrált nevelés fel-tétel- és eszközrendszere

nyeinél rosszabbak és ennél fogva ugyancsak országos átlag alattiak 467/497 és 456/494. 2007-es évre a 6. és 8. évf. adatai is értékelhetők, sőt ebben az évben a HH/HHH tanulók átlaga is adott, ami minden esetben iskolaátlag alatti. A szövegértésben az előző évhez képest a 8. évfolyamnál kis javulást, míg matematikában enyhe romlás figyelhető meg. Szövegértés: 6.évf: iskola átlaga: 519, 8.évf: iskola átlaga: 479; matematika: 6.évf: iskola átlaga: 461,; 8.évf: iskola átlaga: 454.

Az iskolák *évfolyamismétlők* arányára vonatkozó mutatóiból a Gárdonyi iskolából csak a 2003/2004-es tanévre van arányszám: 0,19, ami jónak mondható. 2005/2006-os tanévben az évfolyamismétlők aránya a Dózsa iskolában 0,58%, ami országos átlag (2,11%) alatt van. A megállapítást helytelen adatközlés miatt töröltük (a helyes adat 2,1/1.6, az országos átlag alatti.)

A 250 óránál többet mulasztók aránya a Gárdonyi iskolában megadott legutolsó tanévre (2005/2006) a 0,19-es százalékértékkel az országos átlag (0,37%) alatti volt, HH és HHH tanulók között ekkor nem fordult elő. A Dózsa iskolában összlétszámon belüli 0,21%-kal az országos átlag alatti 2006/2007-ben ez az érték (HH és HHH gyermekekről nincs adat).

2006/2007-es tanévben a Gárdonyi iskola 0,6%-os magántanulói aránya a majdnem eléri a 0,61%-os országos átlagot, köztük ekkor nem volt HH/HHH. A Dózsa iskolában az összlétszámot tekintve 0,85%, ami az országos átlag feletti, a HH tanulók körében 1,3%, a HHH tanulók körében 2,9% a magántanulók aránya. Látható viszont, hogy a 2008/2009-es tanévre, ez az arány csökkenő tendenciát mutat.

Továbbtanulási mutatók alapján a Gárdonyi iskolában a gimnáziumi képzést kb. 3 %-kal a 36,6%-os országos átlag felett, a Dózsa iskolában azt megközelítő arányban választják a végzős tanulók. A két iskolában a HH tanulók ebben az iskolatípusban történő továbbtanulási aránya 2006/2007-es tanévben 25% és 21%. A HHH tanulók közül egyik iskolából sem volt olyan tanuló, aki ezt az iskolatípust választotta volna.

Az országos átlagnak (43,1%) megfelelően érettségit adó szakközépiskolában tanul tovább a Gárdonyis tanulók nagy része (2006/2007-ben a HH tanulók 75%, HHH tanuló egy sem). A Dózsa esetében ugyancsak országos átlag feletti az ilyen irányú továbbtanulás (2006/2007-ben 51%, HH/HHH tanuló arány 58/57%).

Szakiskolai képzésre jelentkezők aránya a 19%-os országos átlagnak megfelelő a Gárdonyi iskolában (HH tanulók közül 2005-2007 között senki sem választotta, HHH tanulóknak viszont 100%-a). Ugyanezen mutatók a másik iskolában összlétszámon belül 16%, HH/HHH viszonylatban 21/43%.

A **középfokú oktatás**, mint a város középfokú központi funkcióinak egyik fontos eleme, két intézményhez kötődik. Az egyik megyei fenntartású Mikszáth Kálmán Gimnázium, Postafor-galmi Szakközépiskola és Kollégium, míg a másik az Alapítványi Közgazdasági Szakközép-iskola. A két iskola közti tanulómegosztás kb. 90-10%.

Intézmények a következők:

- Mikszáth Kálmán Gimnázium, Postaforgalmi Szakközépiskola és Kollégium, benne a 2008/2009-es tanévre meghirdetett tagozatok és képzési formák:
 - 1+4 éves gimnáziumi képzés 1 év nyelvi előkészítővel (angol, német)
 - 1+4 éves magyar-francia két tannyelvű gimnáziumi képzés,
 - szakközépiskolai képzés 1 éves idegen nyelvi előkészítővel (angol)
- Alapítványi Közgazdasági Szakközépiskola, egy és két éves, nappali tagozatos közgazdasági, pénzügyi-számviteli, és a kereskedelmi, idegenforgalmi vendéglátás terén nappali és levelező tagozatos képzést nyújt.

A gimnáziumi tanulók száma 2006-ban a KSH adat szerint 492 főt tett ki, az ebből számított fajlagos mutató 49 volt, ami az országos átlagot (44 tanuló/ezer fő) valamelyest túllépte, de a megye városainak átlagától (80 tanuló/ezer fő) jelentősen elmaradt.

A 2008/2009-es tanévben a Mikszáth K. középiskola tanulólétszáma 481 fő, melynek 75%-át a gimnáziumi képzésben résztvevő tanulók alkotják. Az intézményen belüli HH-s tanulók aránya 7%-os, HHH-s tanuló nincs.

A **kollégiumi szolgáltatást** a Tittel Pál Középiskolai Kollégium nyújt. A 120 férőhelyes intézmény a városban működő középiskolákat szolgálja ki. A tanulólétszáma folyamatosan csökken (2008/2009-es tanévben 96 fő), ami a középiskolai körzet leszűkülésével és a középiskolai bejáró tanulók arányának növekedésével magyarázható.

Alapfokú művészetoktatási feladatokat lát el a megyei fenntartású Rózsavölgyi Márk Művészeti Iskola pásztói Rajeczky Benjamin tagintézménye. Az intézményben alapfokú zeneoktatás, illetve képzőművészeti oktatás folyik. A 2008/2009-es tanévben a tanulók száma: 227 fő (köztük nincs HH/HHH), melyből 72 fő bejáró.

Megyei fenntartásban működik az enyhe fokú **értelmi fogyatékosok nevelését-oktatását** végző Nógrád Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Gyermekotthon Pásztói Óvoda, Általános Iskola és Diákotthon. A 2008/2009-es tanévben gyógypedagógiai tantervű (szegregált) nevelésben-oktatásban részesítik mind a 118 beiratkozott óvodást, ill. iskolást, akik 44,9%-a HH, 19,5%-a HHH. A 6 fő óvodás értelmi fogyatékos, míg a 112 fő általános iskolás 10,7%-a, autista, 89,3%-a értelmi fogyatékos. Diákotthoni ellátást 59 fő igényel (4 fő autista, 55 fő értelmi fogyatékos).

Az intézménnyel integráltan végzi feladatát a Pedagógiai Szakszolgálat, ahol foglalkoznak nevelési tanácsadással, pályaválasztási tanácsadással, korai fejlesztéssel valamint az utazó gyógypedagógiai hálózatot működtetésével. A logopédiai és gyógytestnevelési ellátás kistérségi társulás keretei között zajlik.

3.2. SZOCIÁLIS ALAPON BIZTOSÍTOTT TÁMOGATÁSOK RENDSZERE PÁSZTÓN

3.2.1. Szociális alapú támogatásban részesülők városrészek közötti megoszlása

Pásztón és a hozzá tartozó Mátrakeresztesen és Hasznoson a **lakásfenntartási támogatásban részesülők** (LFT) száma 2008. szeptemberében összesen 307 fő volt. Legnagyobb számban a városközpontot körülvevő külső városrészben (135 fő), de lakosságszám arányosan már Mátrakeresztesen (6 támogatott/100 fő) és Hasznoson (3 támogatott/100 fő) volt a legtöbb támogatott (**3. táblázat**).

Fontos megjegyezni, hogy lényeges különbség a két belső városrész között nincs.

	Lakó-népesség	LFT-ben részesülők száma	100 főre jutó támogatott 2008	Rendszeres szociális segélyben részesülők száma	100 főre jutó támogatott 2008	Rendszeres gyermek-védelmi kedvezményben részesülők	100 főre jutó támogatott 2008
Városközpont	3776	116	3	100	3	177	5
Külső városrész	4602	135	3	151	3	294	6
Hasznos	973	32	3	19	2	24	2
Mátrakeresztes	398	22	6	14	4	9	2
Külterület	45	2	4	4	9	12	38
Város összesen	9794	307	3	288	3	516	5

3. táblázat: Pásztó város támogatási és segélyezési mutatói, **Forrás:** Önkormányzati adatszolgáltatás, 2008

A **rendszeres szociális segélyben** részesülők száma 2008. szeptemberében 291 fő volt a városban. Ezeknek több mint fele a külső városrészben (154 fő) élt. Fajlagosan a külterületen (9 támogatott/100 fő) és Mátrakeresztesen (4 támogatott/100 fő) volt a legmagasabb az értékük. Pásztón belül ez esetben sincs lényeges különbség a fajlagos értékekben.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben 2008 őszén összesen 516 gyermek részesült. A kedvezményben részesülők legmagasabb számban (294 fő) és arányban (a külterületet leszámítva) a külső városrészben éltek (A szegregátum területe az Élgépet leszámítva ide tartozik!). A 100 lakosra vonatkoztatott érték itt 6 támogatott volt.

3.2.2. Önkormányzati szociális alapon kiutalásra kerülő bérlakások

Az önkormányzat összességében 18 szociális bérlakással és 19 szolgálati lakással rendelkezik. A szociális alapon kiutalt bérlakások a városközpontban és a külső városrészben találhatók, megoszlásuk a városrészek között 67-33%. A városhoz tartozó Hasznoson és Mátrakeresztesen önkormányzati bérlakás nincs. Komfortfokozatukat tekintve a lakások több mint fele összkomfortos (mindegyik a városközpontban található), a többi fele-fele arányban komfortos és félkomfortos. Komfort nélküli szociális bérlakás nincs a városban. A nevesített szegregátumban összesen 4 önkormányzati tulajdonú bérlakás került kiutalásra. (**4. táblázat**)

Városrész	Önkormányzati bérlakásokat tartalmazó utcák	Önkormányzati bérlakások száma	Komfortfokozat
Városközpont	Cserhát ltp	8	összkomfortos
	Fő út 52	1	félkomfortos
	Hunyadi út	1	összkomfortos
	Kölcsey F. utca	1	összkomfortos
	Széchenyi út	1	komfortos
Összesen		12	
Külső városrész	Dózsa Gy. út	1	komfortos
	Kiss utca	1	félkomfortos
	Fő út 1. (Szegregátum)	1	félkomfortos
	Dankó út (Szegregátum)	1	komfortos
	Jávor út (Szegregátum)	1	félkomfortos
	Mátra út (Szegregátum)	1	komfortos
Összesen		6	
Hasznos	-	-	
Mátrakeresztes	-	-	

4. táblázat: Önkormányzati bérlakások területi megoszlása Pásztón 2008. szeptember, **Forrás:** Önkormányzati adatszolgáltatás

Pásztón az 1993. évi LXXVIII. törvény felhatalmazása alapján a 19/2007./IX.28/ számú helyi rendelet szabályozza az önkormányzati lakásokra vonatkozóan a bérlőkijelölés rendjét. Az önkormányzati tulajdonú szolgálati lakások és a szociális célú bérlakások bérlőjét a polgármester jelöli ki a rendeleti feltételek alapján.

A bérlőkijelölés alapján a Városgazdálkodási Kft – mint az önkormányzati lakások kezelője – bérleti szerződést köt a kijelölt bérlővel. Bérleti díj beszedéséről a Városgazdálkodási Kft gondoskodik.

3.2.3. Helyi lakásépítési támogatási rendszer

A fiatal házaspár első lakáshoz jutását Pásztó Városi Önkormányzat Képviselőtestülete a 11/2008. (IV. 19.) számú rendeletével szabályozza. A rendeletben meghatározott feltételeknek megfelelő igénylők 500.e Ft vissza nem térítendő támogatást vehetnek igénybe önkormányzati telek vásárlásához. Szociális szempontok annyiban érvényesülnek a rendeletben, hogy támogatásban nem részesülhetnek azok, ahol a közös háztartásban élők egy főre jutó jövedelme meghaladja a nyugdíjminimum háromszorosát.

Jelenleg 4 db közművesített telket lehet az önkormányzattól megvásárolni és további 7 db, most még nem építési telekként nyilvántartott ingatlant (nem közművesített) telket lehetne ilyen célra használni. Ezen túli telkek kialakítását a jelenleg érvényben lévő szabályozás (rendezési terv, szerkezeti terv) szintén lehetővé teszi. A kialakított 4 telek a Derkovits úton, a kialakítás alatti 7 db pedig a Mátraszőlősi úton a város északi részén van. Az utóbbiakkal szemközti önkormányzati belterületen lehet további telkeket kialakítani (megosztani, művelés alól kivonni, közművesíteni). A telek elhelyezkedése a város szerves fejlődési, terjeszkedési irányával megegyező.

3.3. KISEBBSÉGI TÁRSADALOM ÉRDEKKÉPVISELETE – A CIGÁNY KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZAT

Pásztó lakónépessége **2001-ben** a KSH Népszámlálás adatai szerint 10 296 fő volt, ugyan-ezen adatforrás szerint cigány kisebbséghez tartozónak 212 fő vallotta magát. Ennek megfelelően a cigány kisebbség aránya **2,1%** volt. A Pásztói Cigány Kisebbségi Önkormányzat vezetőjének elmondása szerint viszont jóval kevesebben vallották magukat romának⁷, mint ahányan valójában azok.

Pásztó Város Önkormányzatának adatai⁸ szerint **2008-ban** 462 fő roma élt a településen, ami a jelenlegi népességnek (9 794 fő) **4,7%-a**.

Pásztón a Cigány Kisebbségi Önkormányzat 1998 óta működik, jelenlegi összetételében 2006-ban jött létre. Az országos cigány szervezetek egyikéhez sem csatlakoztak, ilyen tekintetben függetlennek tekintik magukat, viszont pozitív kapcsolatot tartanak a Lungo Drom Országos Cigány Érdekvédelmi és Polgári Szövetséggel, köztük gyakori az együttműködés.

A kisebbségi önkormányzat elnökének közlése szerint a cigány származású lakosság szinte egésze telepes lakókörnyezetben él a város déli részén néhány utcában. Ez a KSH által lehatárolt területtel megegyezik. Teljesen integrált módon, a többségi lakosság által lakott utcákban csupán pár család él.

A CKÖ és városi önkormányzat viszonya szoros, bár jelenleg nem rendelkezik képvisellel a település önkormányzati testületében. A 2002-től induló ciklusban az önkormányzat elnöke tagja volt a képviselő testületnek (kedvezményes mandátum jogán, ami 2006-tól megszűnt). A 2006 őszen induló új önkormányzati ciklusban nincs választott kisebbségi érdekképviselő a város képviselőtestületében. Ugyanakkor elmondható, hogy jellemzően minden testületi ülésen megfigyelőként és véleményező jogkörrel jelen lehet a CKÖ, kapcsolatuk a városi önkormányzattal tehát pozitív.

Az öt főt számláló Cigány Kisebbségi Önkormányzat szerepe – a törvénynek megfelelően – elsősorban kulturális és a nyelvi hagyományok ápolása. A CKÖ elmondása szerint az ilyen jellegű rendezvényekhez (néptáncfesztivál, versmondó verseny) anyagiakkal sokszor hozzájárulnak a saját költségvetésükből. A Pásztói CKÖ kiemelt célja a fiatalok megnyerése, a tanulás, tudás és műveltség értékeinek közvetítése. A fiatalok ösztönzése, támogatása többféleképpen történik. Pár évvel ezelőtt ennek módja a közép és felsőoktatásban részesülő jó tanulmányi átlagú diákok részére egyszeri pénzbeli juttatása volt (ez 3-4 fő középiskolások esetében pár ezer, 1 fő főiskolásoknál 10-e Ft-ot jelentett). Ebben az évben a CKÖ saját forrásból az általános és középiskolás roma tanulóknak adott füzetcsomaggal (kb. 90 db) és a 4 fő roma származású felsőoktatásban résztvevő diáknak juttatott egyszeri 25 e Ft-os támoga-

⁷ A nemzetiség, a kulturális értékhez, hagyományhoz kötődés, az anyanyelv, a családi, baráti közösségben beszélt nyelv válaszlehetőségek legalább egyike szerint: cigány, romani, beás

⁸ mely adat megállapítása helyi ismeret alapján utcánkénti kigyűjtéssel történt

tással járult hozzá a tanulmányaik folytatásához. A CKÖ-nak célja felismertetni a roma gyerekekkel, hogy a „továbbjutás” egyik elengedhetetlen feltétele az iskolázottság, ezért további módokon is próbálja továbbtanulást segíteni. Ilyen az elérhető ösztöndíjrendszerekről való informálás, és azokra való jelentkezés segítése, szülőkkel és iskolákkal való kapcsolattartás. A CKÖ-vel, a Dózsa György Általános Iskola rendszeres kapcsolatot ápol, míg a Gárdonyi csupán évente kétszeri hivatalos találkozót tart.

A Magyarországi Cigányokért Közalapítvány és a Szociális és Munkaügyi Minisztérium közös ösztöndíj-támogatási rendszerét kihasználva sok pásztói cigány fiatal részesül támogatásban tanulmányai folytatásához. A támogatás konkrétan a cigány fiatalok eredményes tanulásához járul hozzá az általános iskolától az egyetemig. Jelenleg 5 általános iskolás, 2 középiskolás és 3 főiskolai/egyetemi tanuló részesült ilyen támogatásban. Továbbá 2 fő felsőoktatásban tanuló cigány fiatal részesül Bursa Hungarica ösztöndíjban, melynek forrása felében települési (és megyei önkormányzat), felében Oktatási és Kulturális Minisztérium által biztosított. A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatása.

Sajnálatos jelenség Pásztón is, hogy a tanult cigány fiatalok nem játszanak vezető szerepet a cigány társadalomban, hanem elvándorolnak és máshol keresik boldogulásukat.

A fiatalok támogatásánál fontos megemlíteni, hogy a jó tanuló diákok számára korábban (1999-től 2003-ig) évente egy 2 hetes táboroztatást sikerült a Művelődési Központtal közösen pályázni. Ez azonban már 4 éve – a pályázati kiírások lecsökkenése miatt – nem működik.

A Pásztói CKÖ célja továbbá a romák munkába állásának segítése, mind közvetlenül és közvetett úton. A romák között 60-70%-os a munkanélküliség, melynek oka nagyrészt az aluliskolázottság, továbbá a kevés munkalehetőség, valamint a CKÖ elnöke szerint a cigány származás is. Az aluliskolázottságot az idősebb korosztálynál nehéz megváltoztatni, pedig a Munkaügyi Központtal kötött szerződés szerint felnőttképzések és érettségit adó esti tagozat is működik. Ezekre azonban a CKÖ elnöke szerint a 40 év felettieknél már nincs hajlandóság. A közhasznú munkában dolgozók 60-70%-a roma.

A Pásztói Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnökének megfogalmazása szerint a városban jó a kapcsolat a cigány kisebbségi és többségi társadalom tagjai között a hétköznapiakban. A kirekesztésnek nincs ilyen jellegű megnyilvánulása, egyedül a munkához jutásban vélik felfedezni a diszkrimináció jeleit.

Ennek a jelenségnek a csökkentésére, megszüntetésére az önkormányzat az általa megvalósítandó pályázatos projektek esetében, azok esélyegyenlőségi feltételei közt szerepelteti a romák foglalkoztatásának javítását. Támogatja azon vállalkozások pályázatait, akik munkanélküliek, köztük kiemelten romák képzését és foglalkoztatását tűzik ki pályázati célként. A közhasznú foglalkoztatásban a korábbi évekhez hasonlóan legalább 50 %-ban roma munkavállalók alkalmazását vállalja.

4. A szegregátum lehatárolása és elemzése

4.1. SZEGREGÁTUM ÉS VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEK LEHATÁROLÁSA

A KSH szegregációs elemzése a Városrehabilitációs Kézikönyvben meghatározott un. szegregációs mutató alapján történt. A Kézikönyvben foglaltak szerint azon területek nyilvánulnak szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot. A KSH azokat a területeket határolta le szegregált területnek, amelyek 50 főnél nagyobb lakosságszámmal bírnak.

A 2001-es népszámlálás adatbázisa szerint Pásztón **egy tömb** minősül szegregált területnek. Ezt a KSH adatszolgáltatás keretén belül megkapott térképen a bekarikázott rész jelzi **(4. ábra)**. A terület a város déli részén, annak peremén található. A szegregátum a következő határokkal lett kijelölve: Gábor Á. u. - Vörösmarty u. - Nyikom u. É-i oldala - Dankó u. mindkét oldala - Fő u. - településhatár - Csermely u. - Nyikom u. valamint az Élgép-lakótelep⁹.

Jelmagyarázat: a szegregációs mutató térképen jelzett értékeit a következő színek jelölik: 0-39% = türkizkék, 40-49%=fekete, 50-100%=pink (szegregációs kritériumnak megfelel)

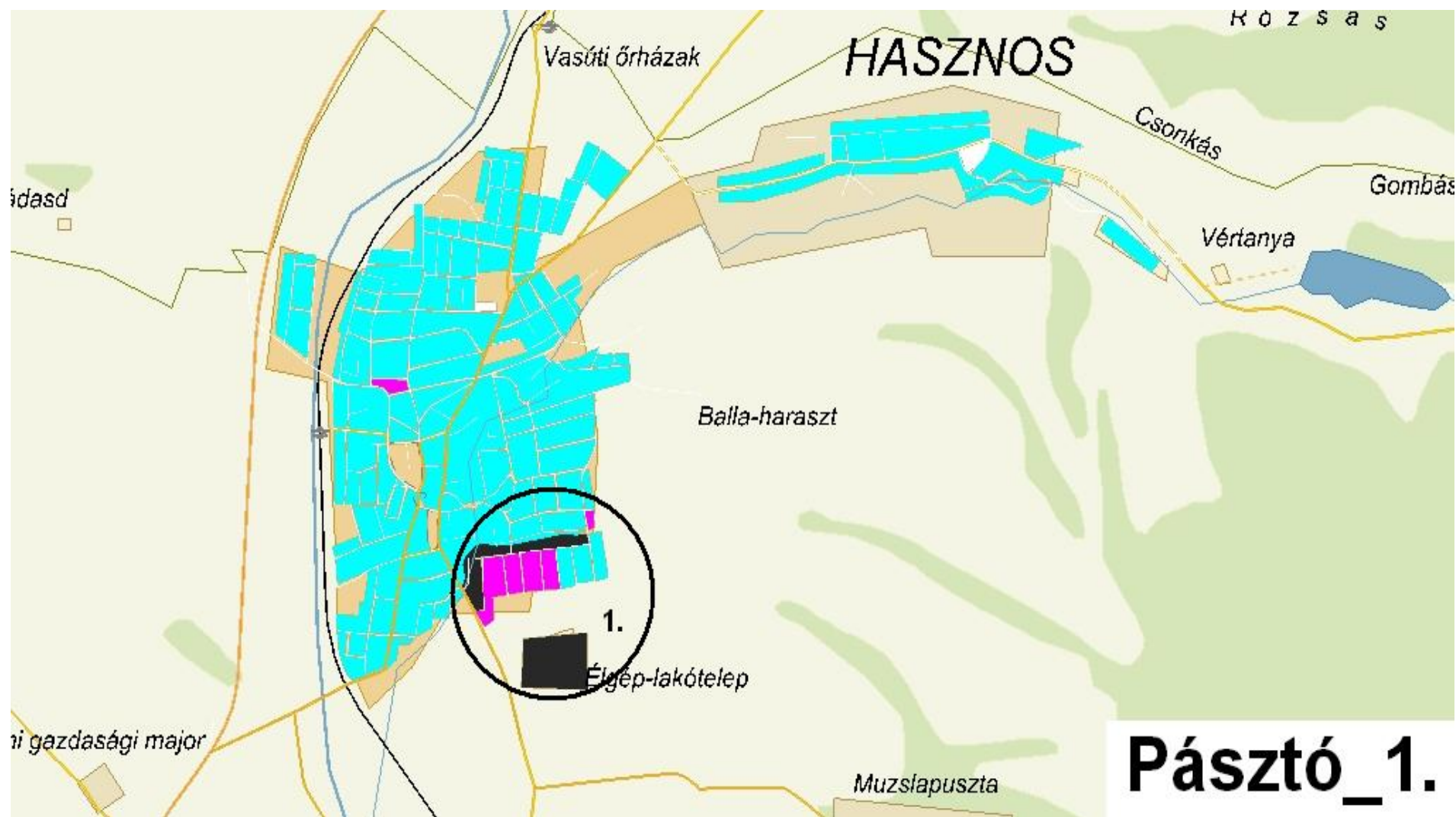
A kartogram olyan területeket is megjelöl pink színnel, melyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk miatt mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak. Pásztó esetében ilyen a Hunyadi út és az Iskola köz közötti terület. Ahol a 7 db. rossz állapotú épület ill. üzlet közül 4 db szanálásra kerül, egyet már felújítottak (2398 hrsz), egyet pedig elbontottak (2363 hrsz), a még meglévő egy más tulajdonú lakóépület (2397 hrsz) nem gátolja a tervezett beépítést, így építési tilalommal fennmaradhat. A négy elbontandó épületből három a beruházó tulajdonában van, ebből egy lakott, egyben kis bolt működik, egy pedig üres. A negyedik lakóépület tulajdonosa hajlandó beruházó részére értékesíteni az ingatlant. A két lakott ingatlanon két család él (nem romák) akiknek a beruházás indítása esetén van hová költözniük. A területen az elfogadott szabályozási terv szerinti városias beépítés lehetséges. Jelenlegi lakók száma nem haladja meg az 50 főt.

Fekete színnel kerültek jelölésre azok a tömbök, ahol az értékek 40% fölött, de még 50% alatt vannak, ezek a veszélyeztetett tömbök. A városban veszélyeztetett területet két helyen talált a KSH területi elemzés. Az egyik a vizsgálandó szegregátummal közvetlenül határos, a másik pedig Mátrakeresztesen található **(5. ábra)**.

A szegregációs térkép (4-5. ábra) ráirányítja a városvezetés és az érintett intézményvezetők figyelmét azokra a területekre, ahol nagyobb figyelmet szükséges fordítani a társadalmi át-

⁹ A terület megnevezése megtévesztő, mert nem tipikus lakótelepet takar, hanem egy külterületi, néhány ingatlanos, 17 fő által lakott helyet.

alakulás folyamataira (elsősorban a gyermekek védelme érdekében), valamint az épített és természeti környezet jellemzőire, annak érdekében, hogy az elkülönülés és leszakadás folyamata megálljon, illetve megfordítható legyen.

4. ábra: Pásztó tömb szinten lehatárolt szegregátuma és veszélyeztetett területei, **Forrás:** KSH elemzés 2008, Népszámlálás 2001. adatai alapján

5.ábra: Pásztó szegregálódás jeleit mutató további területei, **Forrás:** KSH elemzés 2008, Népszámlálás 2001. adatai alapján

4.2. SZEGREGÁTUM ELEMZÉSE

4.2.1. Szegregátumra vonatkozó statisztikai adatok összefoglalása

Mutató megnevezése	Pásztó összesen	Szegregátum
Lakónépesség száma	10 296	495
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	16,6	24,9
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	63,7	65,1
Lakónépességen belül 60- x évesek aránya	19,7	10,1
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	25,9	64,9
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	10,6	0,3
Lakásállomány (db)	3964	148
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	21,9	30,4
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	44,1	69,6
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	17,2	53,1
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	51,9	28,8
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,3	54,8
Állandó népesség száma	10 319	497

5. táblázat Szegregátumok alapadatai városi összehasonlításban **Forrás:** KSH elemzés 2008, Népszámlálás 2001. adatai alapján

Mutató megnevezése	Városcsözpont	Szegregátum (határ: Gábor Á.u. - Vörösmarty u. - Nyikom u. É-i oldala - Dankó u. mindkét oldala - Fő u. - település-határ - Csermely u. - Nyikom u. + Élgép-lakótelep)
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	39,3	64,7
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya az akcióterületi lakónépességen belül	58,4	75,8
Munkanélküliek aránya az akcióterületen (munkanélküliségi ráta)	9,1	17,5
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya. (Számítás: tartós munkanélküliek száma/ munkanélküliek+foglalkoztatottak száma)	3,3	5,8
Azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt	8,5	24,5
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	15,8	29,6
Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	12	14,1

6. táblázat Szegregátumot jellemző további alapadatok **Forrás:** KSH elemzés 2008, Népszámlálás 2001. adatai alapján

4.2.2. A szegregátum részletes elemzése

A szegregátum lakónépessége 2001-ben 495 fő volt. Ennek korcsoportonkénti megoszlása a következőképpen alakult: a gyermekkorúak aránya a lakónépességen belül 24,9%, a középkorúak (15-59 évesek) 65,1%, az időskorúak aránya pedig 10,1%. Az öregedési index értéke ennek megfelelően 0,4 volt, mely fiatalosnak mondható. Ez a korösszetétel a város egészének értékéhez (1,2) képest jóval kedvezőbb, ami voltaképp a szegregátumban élő nagyobb fiatal és a kevesebb idősebb lakosok számából adódik. A 2008-as önkormányzati népszámlálás adatai alapján a szegregátum lakónépessége 751 fő, amely 2001-es adathoz képest közel 52%-os növekedést jelent.

2001-ben a területen az alacsony iskolai végzettségűek aránya (legfeljebb 8 általánossal rendelkezők) meglehetősen magas, 64,9% volt, ami a városi értéknél közel 40%-kal magasabb. Az iskolázottsági adatokból következik, hogy az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportban foglalkoztatottak aránya is magas (64,7%). Az aktív korúakon belül a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya szintén nagy 69,6%, ami azt jelenti, hogy az aktív korúak csupán 30%-a rendelkezett rendszeres munkajövedelemmel. A munkanélküliségi ráta 2001-ben a KHS adatszolgáltatás alapján 17,5%, ami a városközponti területen kimutatott érték majdnem duplája, és hasonló az összehasonlítás eredménye a tartós munkanélküliek aránya esetén is. (5.-6. táblázat)

Lakosság szociális helyzetének feltárása az önkormányzat Intézményirányítási és Szociális Osztályának 2008. évi adatain alapulnak. A szegregátumon belül 2007-ben *lakásfenntartási támogatásban* **65** fő részesült, *rendszeres szociális segélyt* mindösszesen **70** fő kapott. A *rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben* részesülő gyermekek száma **146** (ez a teljes városi kedvezményben részesülő gyermekek **28,3%-a**).

Több mint 10 évvel ezelőtt a szegregátum területének egy részén kistelkes, rendezetlen romatelep volt, amelyet az önkormányzat már több mint tíz éve felszámolt. Az ingatlanok önkormányzati tulajdonba kerültek, a putrikat elbontották, a terület a rendezési tervben be nem építhető területként (közpark) szerepel, így azon építeni nem lehet! Az eredeti helyrajzi számon szereplő ingatlanok összevonása és közterületté átminősítése még nem történt meg. A területen a KSH adatai alapján 148 lakás volt 2001-ben, amely szám 2008-ra jelentős, 103%-os (!!!) növekedés mutatva 301-re változott. Ennek oka leginkább a 52 %-kal megnőtt lakosság önálló lakásépítési lehetőségnek és kedvének növekedése, az ezt segítő helyi támogatási rendszer megléte, igényelhetősége, az építkezéshez legtöbbször igénybevett szociál-politikai támogatási rendszer elmúlt időszakban történt kedvezőbbé válás, ill. az, hogy ezen a területen építési telkeket (villany, víz) alakított ki az önkormányzat amikre tudtak építeni. Tekintettel arra, hogy a kialakított építési telkeket beépítették, további telekalakításra, beépítésre nincs lehetőség, nem várható a szegregátum területére újabb családok letelepedése. Jelenleg a szegregátum területén lévő magántulajdonban lévő telkek és a lakóépületek a helyi építési szabályzatnak megfelelnek.

Jelenleg a város 18 szociális bérlakásának 22%-a található a vizsgált területen, melyek komfortfokozata 50-50%-ban félkomfortos és komfortos

Az Új Dankó utca kivételével, amely viszonylag keskeny és sűrű beépítésű kis telkes ingatlanokkal határolt, a területen lévő többi utca széles, nagyobb telkeken álló egy ill. kétszintes házakkal beépített. A 2001-es adatok szerint a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül 29,6%-os volt, ami a városközponti érték 1,87 szorosa. A szegregátumon területén az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül 14,1%-os volt, ami a városközponti értéket (12%) szintén meghaladja. **(6. táblázat).**

Jelenleg a vizsgált területen álló épületek állapota többségében átlagos, néhány elhanyagolt és számos új építésű, ill. felújított, jól karbantartott ház áll a területen. Az átlagosan 700 m² nagyságú ingatlanok területének fele a kert, melyek többsége műveletlen, gondozatlan. A lakókörnyezet képét leginkább az összességében kis számú vakolatlan, elhanyagolt házak, a házak körüli közterület kezelése, gondozatlansága (ami az önkormányzat köztisztasági rendelete szerint az úttal határos ingatlantulajdonosok kötelezettsége), valamint a makadám kiépítésű, kátyús, járdanélküli, ill. rossz minőségű járdával ellátott utcák együttesen rontják **(6. ábra).**

6. ábra: Utca-, és lakóházképek a szegregátum területéről, **Készítette:** Terra, 2008.

A terület kommunális *infrastrukturális ellátottsága* az önkormányzat információi szerint teljes körű, kivéve a külterületi Élgép telepet, ahol nincs víz, csatorna és gáz. Az Élgép telepen az Önkormányzat jelenlegi nyilvántartása szerint 17 fő él és az ottani lakásállomány 21 db-os. A házak átlagos állapotúak, némelyik felújítás alatt.

A KSH által lehatárolt területen kertes családi házak állnak. Az utcáknak egy része rendelkezik aszfaltburkolattal, a többség itatott makadám burkolattal ellátott. A CKÖ és a városi önkormányzat együttes pályázatának köszönhetően valósult meg 2002-ben a Jávor utca burkolatának kiépítése. Az út-, és járdaépítéseket, felújításokat tartalmazó 2006 évtől tervezett útfejlesztési rangsorban útépitést illetően a szegregátum területén lévő Vezér út van soron, míg útfelújítást vizsgálva a Csermely út az 5. helyen következik. **(7. táblázat)**

Utcanév	Burkolat típusa	Járda
Csermely	Itatott makadám	Jó minőségű, 1 oldali
Vezér	Itatott makadám	60%-ban meglévő 1 oldali
Jávor	aszfalt	nincs
Mátra	Itatott makadám	nincs
Új Dankó	mederlapos	Rossz minőségű, 80%-ban 1 oldali
Élgép bekötő út	Itatott makadám	-

7. táblázat A szegregátum legjellegzetesebb utcának jellemzői **Forrás:** Önk.-i adatszolg., 2008

A szegregátum romák lakta területén a közüzemi díjtartozások miatt, számos családnál a szolgáltatók megszüntették a szolgáltatást (2 családnál a víz, 2 családnál a villany, 4 családnál a gáz., és egy családnál a víz és villany együttesen), és további 5 családnál a gázszolgáltatás kikapcsolása valószínűsíthető. A Cigány Kisebbségi Önkormányzat a közelmúltban kezdeményezte, hogy a helyi önkormányzat az állami adósságrendeziési eljárásban vegyen részt. Az önkormányzati támogatáshoz (10%) alkosson olyan rendeletet amellyel az adósságrendeziést célozza. A helyi önkormányzat erre a kezdeményezésre nyitott és a probléma megoldásával tervszinten már foglalkozik. Mindezzel nem csak a szegregátum lakossága, de

a város más (sok esetben veszélyeztetett) területén élők is lehetőséget kapnának a közüze-mi tartozások miatt kialakult gondjaik kezelésére.

A szegregátumhoz kapcsolódóan *rendezetlen tulajdon- vagy jogviszonyok* nincsenek. Az *egészségre károsító problémák* néhány portánál azok rendezetlenségéből, az azokon esetlegesen felhalmozódó hulladék kapcsán keletkeznek. A város kommunális hulladék begyűjtését a Pásztói Városgazdálkodási Kft. látja el az önkormányzat megbízásából, a kertvárosias lakó övezetekben rendszeresített 120 l-es kukák, illetve a korszerű többszintes városias övezetben rendszeresített konténerek heti egyszeri ürítésével. A városnak helyi hulladéklerakó telepe nincs, ezért a begyűjtött hulladékot a Gyula-rakodói, illetve a Jobbágyiban lévő lerakóra szállítják. A szemétszállítás negyedéves díja 4080 Ft. Jelenleg az egész városban közel 3 millió forinttal tartoznak a szolgáltatónak. A díjhátralékosoktól - a hulladék-szállítás folyamatos fenntartása mellett - behajtás útján próbál hozzájutni a Pásztói Városgazdálkodási Kft.

A helytelenül kivitelezett, nem vízzáró szennyvíztározókból a talajba jutó szennyezés a talajvizet szennyezi, így az ilyen szikkasztók jelenléte jelent a környezetterhelés szempontjából problémát. A városban a hálózat kiépítettsége közel 100%-os, ugyanakkor a csatornákkal ellátott utcákon a rákötési hajlandóság alacsony. Melynek oka lehet a magas csatorna díj (412 Ft/m3+ÁFA), amelyet a fogyasztott víz díjával számláznak. Általában és nem csak a szegregátumra jellemző, ha már megépítették a szennyvíztárolót, azt használják mindaddig, amíg az így fizetendő környezetterhelési díj és az ürítés (szippantás) díja együtt is kisebb, mint a csatornahasználat díja.

A város délkeleti részén elhelyezkedő terület határában illegális szemétkerakások még a mai napig előfordulnak (amit nem csak a szegregátumban élők "használnak"), de a pár évvel ez előtti állapotokhoz képest a tendencia javuló. Ami annak köszönhető, hogy a két éve megválasztott Cigány Kisebbségi Önkormányzat a bejáratott, illetve felhagyott illegális lerakókat fokozott megfigyelés alatt tartja. Hulladéklerakás esetén jeleznek a hivatalnak, ami a lerakott hulladék elszállítatásával elejét veszi a tömeges lerakásnak. Addig, míg korábban évente százazreket kellett az önkormányzatnak áldoznia az illegálisan lerakott hulladék felszámolására, most kisebb gyakorisággal (két-háromévente) és kevesebb hulladékot (törmelék, háztartási) kell a jellemző helyekről elszállítatni.

A területen a *közszolgáltatások elérhetősége* átlagosnak mondható. A szegregátum lakosai a városközpont intézményi szolgáltatásait veszik igénybe, amely gyalogosan átlagosan 20 perc alatt elérhető a szegregátum területéről (kivétel az Élőp telep).

Pásztó városa a törvényileg előírt kötelezően ellátandó feladatait maradéktalanul biztosítja és a helyi önkormányzat önként vállalva, társulási formában további feladatokat is ellát (gyermekek átmeneti otthona, idősek átmeneti otthona valamint a jelzőrendszeres segítség-

nyújtás). Mindezeket a szegregátumban élők is maradéktalanul igénybe vehetik, ill. igénybe is veszik.¹⁰

A város közoktatási intézményei közül a CKÖ vezetője által adott információk alapján preferencia nem figyelhető meg abban a tekintetben, hogy az egyetlen óvoda jelenleg 3 tagintézménye közül hova járnak a szegregátumban élők gyermekei. Az általános iskolák esetében azonban annak ellenére, hogy az oktatás integráltan folyik mind a két általános iskolában (Dózsa György, Gárdonyi Géza) a Dózsa György Általános Iskolában több, a szegregátumban élő roma származású diák folytatja tanulmányait. Ennek alapvető oka, hogy a szegregátumban élők nagy többsége egyrészt kényelmi okokból (a „kis Dózsa” van a legközelebb a szegregátum területéhez), másrészt történelmi okok miatt (a Gárdonyi korábban polgári iskola volt – a roma lakosság számára elérhetetlen) oda íratják be gyermekeiket.

Önkormányzati adatszolgáltatás alapján 4 fő, 3 életévét betöltött, a szegregátum területén élő halmozottan hátrányos gyermeket nem íratnak be a szüleik az óvodába. A városrészekben lakó általános iskolás 206 HH-s diák közül a szegregátumból járó diákok 25,7%-ot, az 56 fő HHH-s diák közül 67,9%-ot tesznek ki. A szegregátum HH-s és HHH-s diákjai a Dózsába járók 16,5%-át, a Gárdonyiba járók 1,7%-át alkotják.

A városközpontban lévő egészségügyi alapintézmény gyalogosan szintén kényelmesen elérhető távolságban van. Kiskereskedelmi ellátás a városközponthoz kapcsolódóan biztosított Pásztón helyi városi tömegközlekedés nincs, mert a városon áthaladó MÁTRA és NÓGRÁD Volán által működtetett, a városon négy irányban áthaladó helyközi járatok ezt a feladatot el látják

Az autóbuszok a vasútállomástól kiindulva, illetve az átmenő forgalommal közlekednek a Vasút, Hársfa, Kossuth, Fő, Gyöngyösi, Mátraszőlősi, Alkotmány és Kékesi utakon. A város nem olyan nagy, hogy 5 percnyi sétával valamelyik buszmegállót ne lehessen elérni!

A közutak vízvezetékekkel, közvilágítással, ellátottak. Ahol nincs bevezetve a lakásba a víz, ott 150 m-en belül van közkifolyó, amelynek a vízdíját a város rendezi.

A közbiztonság - úgy mint máshol az országban - nem kielégítő, a városban gyakori a köztéri rongálás (játszóterek, padok, utcai épülethomlokzatok).

A szegregátum az Élgép ltp-et leszámítva jó elérhetőséggel rendelkezik, nincs a klasszikus értelemben elszigetelve a város törzsterületétől. A szegregációs területbe tartozó Élgép lakótelepen roma lakosság nem él, elhelyezkedése elszigetelt, hiszen a városi területektől kb. 1,5 km-re dél felé, a Gyöngyösi útról egy keskeny és elhanyagolt kőszórásos lehajtón keresztül közelíthető csak meg **(7. ábra)**. Mivel a lakosság jelentős része gépkocsival már rendelkezik, fizikai értelemben vett mobilizációs problémáik nincsenek, továbbá a tömegközlekedés, ill. iskolabusz a felnőttek és a diákok közlekedését is megfelelően szolgálják.

¹⁰ A települési önkormányzat feladat- és hatáskörét a Helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény szabályozza

7. ábra: Élgép ltp.-hez vezető út
Készítette: Terra, 2008.

A terület szegregációs tendenciái kedvező változásokon mentek keresztül 2001-hez képest. A lakosság általános életszínvonala növekedett, a lakhatási körülmények jelentősen javultak, az infrastrukturális ellátottság szinte teljes körű.

A statisztikai adatok, az önkormányzati adatszolgáltatás valamint a helyszíni bejárásra épülő szegregátum-elemzés szerint, a szegregátum lakosságának (ami nem csak a cigánytelepet, hanem pl. a roma lakossal nem rendelkező Élgép ltp-t is magába foglalja) életfeltételei, életmódja közelítenek a többségi társadaloméhoz és a tendenciák kedvező irányú változásokat mutatnak.

5. Anti-szegregációs stratégia

„A beavatkozások célja, hogy szegregátumnak minősülő lakókörnyezet (Pásztó esetében a szegregátum) szegregáltsági foka, azaz az alacsony státuszú lakosok magas koncentrációja csökkenjen, lehetőség szerint közelítsen a városi átlaghoz. Ugyanakkor a beavatkozások következményeként a város más területein, illetve más településeken nem nőhet az alacsony státuszú népesség koncentrációja, és nem alakulhatnak ki szegregátumok.”

Pásztó város anti-szegregációs stratégiája figyelembe veszi a készítésének alapjául szolgáló tematikában javasolt beavatkozási lehetőségeket.

Pásztó város anti-szegregációs stratégiájának területi vonatkozású alapelve, hogy a terület átfogó és átható rehabilitációjával, fizikai megújításával és társadalmának oktatáson és közösségfejlesztésen alapuló fejlesztésével a terület hathatós felzárkóztatása jelenthet hosszú távú megoldást.

Az elemzésre kerülő, szegregációt csökkentő beavatkozások ebben a szellemben érintik a városrészt. A fizikai beavatkozás a domináns magántulajdon miatt korlátozott, jóval inkább az általános, városi közösséget érintő beavatkozások hatásaként várható további javulás. Ezen alaphelyzet szem előtt tartásával kíván a Pásztói Önkormányzat beavatkozni a területeken zajló folyamatokba.

A jelen dokumentum elfogadását követően a város honlapján (www.paszto.hu) mindenki számára elérhető lesz. Az Anti-szegregációs terv végrehajtásáért felelős önkormányzati tisztségviselő **Pásztó város polgármestere**.

5.1. BEAVATKOZÁSI LEHETŐSÉGEK A SZEGREGÁCIÓ CSÖKKENTÉSÉRE

5.1.1. Lakhatási integrációt biztosító eszközök és infrastruktúrafejlesztés

Célja a bérlakás-állomány minőségi javítása, a szegregációs terület infrastrukturális ellátásának javítása, azok használatának ösztönzése (pl. a szennyvíz, szemétszállítás esetében).

- A Pásztói Önkormányzat fontosnak tartja lakásfunkciójú bérleményeinek (szociális) megtartását és állapotuk javítását. A Önkormányzatnak az ingatlanok megújítására vonatkozó terve egyelőre nincs. Szükséges a teljes önkormányzati bérlakás vagyona vonatkozóan a Városgazdálkodási Kft, mint ingatlankezelő szerv által előkészített rekonstrukciós feladat és ütemterv kidolgozása.

A feladattervben ki kell dolgozni a bérlakás-kiváltás, esteleges növelés lehetőségét, melynek megvalósulása esetén tekintetbe kell venni a szegregációt kerülő, csökkentő tényezőket. Az állapotfelmérés, és az ezt követő korszerűsítés a szegregációs területen

közvetlenül: 4 db szociális bérlakás érint. A tervben továbbá az önkormányzati és nem önkormányzati tulajdonú lakásban élőknek az ingatlanok és azok környezetének rendben tartásának motiválásával is foglalkozni kell.

A szociális bérlakások kiutalásánál olyan ösztönző rendszert szükséges beépíteni, hogy a lakók motiválva legyenek a továbblépésre (lakástakarékosság, szakmaszerzés, állandó munkahely stb.).

A lakosság bevonásával, hozzájárulásával, az abban hiányt szenvedő háztartások esetében az épületek komfortosabbá válnak (fürdő, WC, csatorna bekötés), a külső homlokzatok felújításra kerülnek.

Ennek hatásaként az önerőből ezeket a beavatkozásokat végre nem hajtók segítséget kapnak, ezáltal életminőségük jelentősen javul.

- A város hiányzó közműhálózati elemeinek kiépítése különös tekintettel a helyzetértékelésben hiányságokkal jellemzett, szegregátumként definiált területekre. A közműhálózat infrastrukturális elemei közül ez a tevékenységcsoport elsősorban a közutak fejlesztését, járdafejlesztést jelenti.

A beavatkozások hatásaként az utak mind gépkocsival, mind pedig gyalogosan járhatóak lesznek csapadékos időben is. A csapadékvíz nem áraszt el udvarokat. A fejlesztés határozottan és látványosan javuló életminőséget eredményez.

Feladatok

- Az önkormányzat vállalja hogy 2009 végéig elkészíti a lakás-felújítási és komfort fokozat javítási programot.

Az elfogadott program szerint középtávon megindul az önkormányzati szociális bérlakások felújítása, komfortfokozat növelése, ami 4 lakás esetében a szegregátumot konkrétan érinti.

- A város 2006-os útéptési/felújítási rangsora szerint az építések és felújítások végrehajtása. A rangsorban a szegregátum utcái közül tervezett útéptésnél a Vezér utca (160 m) van soron, míg tervezett útfelújítások közül a szegregátumban lévő a Csermely utca (161 m) az 5. helyen van, amit két közvetlen közelben lévő utca követ (Ágasvár u., Tóth Árpád u.).

A rangsort frissítésekor/bővítésekor a szegregátum és a szegregációval veszélyeztetett területek útjait előtérbe kell helyezni, ezzel elkerülve, hogy a források elfogyása esetén a terület fejlesztése elmaradjon. Az vizsgált területen legfontosabb feladatként a burkolat minőségének javítását, és ahol szükséges a járdakiépítést és felújítást lehet meghatározni.

5.1.2. Mobilizációs program

A mobilizációs program alapvető célja a szegregációval, illetve annak veszélyével sújtott lakosság integrációjának szabályzókon keresztüli segítése. A segített családok részéről maximális együttműködésre van szükség az integrált környezetbe, közösségbe helyezéséhez.

A konfliktusok elkerülése érdekében, a kezdeti szakaszban javasolt olyan családok (fiatal párok) mobilizációt érintő segítése, amelyek erre maguk is jelzik igényüket (pl. bérlakásigénylők). Az Ő jó példájuk ösztönzőleg hathat a többi szegregálódott, ill. annak veszélyével fenyegetett családra. Pásztón belül nem lehet tömeges mobilizációban résztvevőre számítani, és ezzel az önkormányzat nem is számol, így a kis számú integrálódó családnál a befogadó közeg ellenállása nem várható. A CKÖ és önkormányzati kommunikáció minden esetben az integrációt segítően kell, hogy működjön (pl. szociális szervek, védőnői hálózat segítségével).

A mobilizációs programnak a foglalkoztatáson és képzésen keresztül elősegített mobilizáción és a magasabb státuszú lakosság beköltözésén, valamint a telekalakítási programokkal oldott szegregáción túl, az egyik legfontosabb szabályzója a szociális bérlakásaival történő gazdálkodás. Javasolt az önkormányzat szociális bérlakás politikájában és gyakorlatában a szegregálódás felé ható folyamatok elindulásának megelőzése, ezen belül

- kerülni kell a szegmentált bérlakás-elosztási gyakorlatot
- tudomásul veszi és fenntartja, hogy nem elfogadható a szegregátumok lakosságának növelése, tehát az önkormányzatnak nem áll szándékában a bérlakás-állomány bővítése a szegregátumok, vagy szegregációs folyamatok által veszélyeztetett területeken;
- a Pásztó város Önkormányzat számára nem elfogadható eljárás az esetlegesen bontandó bérlakások bérlőinek egy csoportban történő szegregátum-szerű környezetbe való elhelyezése. Cél ilyen esetben az integrált környezetben történő elhelyezés (integrált elhelyezés biztosításával), annak érdekében, hogy az érintettek ne a település határain kívül keressenek maguknak új otthont.

Feladat

- Telepszerű lakáskörülmények (pl. egy udvarban több család, sőt különböző család lakik) között élők segítése, fiatal családok bérlakáshoz segítése, támogatása. Mindez olyan feltételrendszer kialakításával lehetséges, ami ösztönző a minél hamarabb önállón fenntartott, saját lakásba költözéshez. Tehát a lakáscélú támogatásrendszernek mindenképpen párosulnia kell az állandó munkaszerzés feltételének megteremtését meghatározó képzési programokban való részvétel ösztönzésével.
- A helyi önkormányzat fenn kívánja tartani a lakásépítést ösztönző, fiatal házaspárok első lakáshoz jutását segítő támogatási rendszerét, amit – amennyiben a feltételeknek megfelelnek – a város teljes lakossága (természetesen beleértve a szegregátum és veszélyeztetett területeken élőket) továbbra is igénybe vehetnek.

5.1.3. Oktatási integráció

A szegregátum és a veszélyeztetett területeken élők integrációját, ill. az elszigeteltség csökkentését/megszüntetését az oktatási területen belüli fejlesztésekkel és szükséges változtatá-

sok elvégzésével nagyban lehet befolyásolni. Az esélyegyenlőség előmozdítását segítő programok kihasználásával már számos fiatal kapott segítséget a tanulmányai folytatásához, de ennek fenntartása mellett számos más, helyi döntésen alapuló változtatás szükséges ahhoz, hogy az integráció ténylegesen megvalósulhasson. A stratégia ezen szakaszában szereplő célrendszer, ill. az összefoglaló tábla oktatási integrációt érintő része a város **Közoktatási esélyegyenlőségi Intézkedési Tervében** szereplő javaslatokat mutatja be.

Célmeghatározás:

Rövidtávon megvalósítandó célok

- A HHH gyermekek óvodáztatásának javítása – különös tekintettel a HHH gyermekekre
- A rendszertelen óvodába járás javítása.
- Komplex hatástanulmány elkészítése szükséges annak feltárására, hogy milyen pozitív és negatív hatásokkal járna a két, szomszédos telken fekvő általános iskola összevonása egy intézménnyé. A hatástanulmánynak elsősorban a gyermekek érdekeire (megfelelő méretű tantermek és osztályok, szaktantermi ellátottság, stb) kell koncentrálnia, de emellett fel kell tárnia, hogy az összevonás milyen megtakarításokat eredményezne a fenntartó(k)nak: vezetés létszámának csökkenése, új források (normatívák) bevonása, stb.

Középtávon megvalósítandó célok

- A településen élő, betöltött 3 éves HHH gyermekek teljes körű beóvodázása.
- Az óvodai férőhelyek biztosítása.
- A két iskola közötti HH/HHH arányok, valamint a bejáró tanulók arányainak kiegyenlítésének előmozdítása.
- Az évfolyamok közötti, valamint az egyes évfolyamokon található párhuzamos osztályok közötti HH/HHH arányok kiegyenlítése
- Az általános iskolai oktatás, valamint a tanulói hozzáférés optimalizálása
- Szükségtermek megszüntetése
- Lemorzsolódási arányok javítása a HH/HHH tanulók körében
- Továbbtanulási adatok javítása a HH/HHH tanulók körében
- Pedagógusok módszertani továbbképzésének biztosítása
- A tanórán kívüli és iskolán kívüli segítő programokban való részvételi arány növelése – különös tekintettel a HH/HHH tanulókra

Hosszútávon megvalósítandó célok

- Lemorzsolódási arányok javítása a HH/HHH tanulók körében
- Továbbtanulási adatok javítása a HH/HHH tanulók körében

5.1.4. Foglalkoztatási helyzet javítása és szociális fejlesztési beavatkozások

Azokra a családokra ahol a család egyetlen aktív tagja sem rendelkezik munkajövedelemmel jellemző, hogy szociálisan hátrányos helyzetűek. Ezen csoportok foglalkoztatási problémáján

és az abból adódó fizetésképtelenségen (pl. közmű díjtartozások) szükséges segíteni különféle, a városi Önkormányzat, a Pásztói CKÖ és a Nógrád megyei Munkaügyi Központ Pásztói Kirendeltsége által kezdeményezett közös beavatkozásokkal.

Feladatok:

- Egy új típusú probléma-kezelő rendszert, programot kell felépíteni az alábbi tartalommal:
 - felkutatni azokat, akik nem fejezték be az általános iskolát, részükre segítséget kell nyújtani, hogy általános iskolai tanulmányaikat befejezhessék,
 - el kell érni, hogy a lakosság szélesebb rétegei munkaerőforrássá váljanak a helyi munkaerőpiacon, ehhez olyan szakképzést kell biztosítani amelyek keresettek és a képzés elvégzése után nagy az esély az elhelyezkedésre,
 - a szakképzés gyakorlati helyszíneibe pásztói vállalkozókat kell bevonni,
 - a programba bevontak közhasznú, közcélú munka szervezése, elsősorban a szakmai képzésük orientációjában,
 - azokat a vállalkozókat, akik a programba tartozó tanulót foglalkoztatnak, ill. a képzettség megszerzése esetén továbbfoglalkoztatnak anyagilag támogatni kell,
 - munkahelyteremtést ösztönözése, segítve ezzel a pásztóiak elhelyezkedését, megélhetését
 - a megfelelő szakképzettséget szerzett munkavállalók vállalkozóvá válásának segítése.

A beavatkozás hatásaként megvalósul az a törekvés, hogy Pásztón a dolgozni akaró és a további szakmai felkészülést vállaló hátrányos helyzetű lakosság munkához jut. A programmal a város olyan szakemberekkel fog rendelkezni, akik megfelelő szakmai felkészültségük, gyakorlati tapasztalataik, kulturális, nyelvi hovatartozásuk révén nagy empátiával és hozzáértéssel kezelhetik a cigány kisebbség problémáit. A képzésekkel, továbbképzésekkel, új szakmák tanulásával több magasan kvalifikált, képzett cigány származású munkavállaló kerül alkalmazásra.

- Fontos a helyi önkormányzat számára a közhasznú foglalkoztatás fenntartása, fejlesztése és ennek megvalósulásához pályázati források bevonása. A közhasznú foglalkoztatás az eddigiekhez hasonlóan jelentős mértékben érinti a szegregátumot és a város többi területén élő veszélyeztetett lakosságot.
- A helyi önkormányzat megalkotja a szükséges helyi rendeletet, amivel az állami adósságrendezési eljárásban a város rászorultjai is lehetőséget kapnak a közüzemű díjtartozásaik rendezésére.
- A cigányok munkához jutásának segítésére az önkormányzat támogatja a romák képzését és foglalkoztatását vállaló vállalkozásokat, ill. továbbra is vállalja, hogy a közhasznú foglalkoztatásban legalább 50%-ban roma munkavállalókat alkalmaz.

5.1.5. Intézményi szolgáltatások és a hozzáférés javítása, a CKÖ és a városi Önkormányzat együttműködésének kiterjesztése

- A helyi önkormányzat fenn kívánja tartani az önként felvállalt, társulási formában működő feladatait (gyermekek átmeneti otthona, idősök átmeneti otthona valamint a jelzőrendszeres segítségnyújtás), amelyet a város teljes lakossága, így a szegregátum és veszélyeztetett területen élők is igénybe vehetnek.
- A város ugyancsak fenntartja a nevelési-oktatási intézmények elérhetőségét segítő iskolabusz-rendszert, amely többek között a szegregációval veszélyeztetett külterületi helyen élő gyermekeinek jelentenek segítséget.

A Városi és a Cigány Kisebbségi önkormányzatnak együttműködve a következőkben lehetnek, közösségépítést és integrációt segítő együttműködési lehetőségei:

- Felkutatni, és alkalmazni, olyan oktatókat, pedagógusokat, előadókat, irodalmárokat, színészeket stb., akik cigány származásúak. Fontos lehetőséget biztosítani számukra, hogy művészi tevékenységük szélesebb nyilvánosság elé kerülhessen.
- Munkacsoportok, kurzusok, akciók szervezése *orvosok, egészségügyi dolgozók* részére, amely során azok megismerkednek az anti-szegregációs beavatkozások lehetőségeivel és eszközeivel. A munkacsoportnak lehetőséget kell adni arra, hogy kidolgozzák a saját hatáskörükben elvégezhető feladatokra vonatkozó feladattervüket ezzel kapcsolódásukat az oktatás, szociális-családvédelmi tevékenységek köréhez.
- Szükséges létrehozni egy olyan városi elismerést (pl. kitüntetés), amely a pásztói cigányságért, kultúraért, közösségi kapcsolatokért legtöbbet tevékenykedő személyek kapnának meg.
- Az anti-szegregációs beavatkozások sikeres végrehajtásának feltétele a célcsoportot jelentő lakosság közvetlen elérése a velük való folyamatos közvetlen kommunikáció, fizikai kapcsolattartás ehhez javasolt a működő médiumok (helyi TV, újság, városi honlap) felhasználása

5.1.6. Akcióterv összefoglaló táblázata

Lakhatási integrációt biztosító eszközök és infrastruktúrafejlesztés							
probléma	cél	intézkedés	felelős	partner	határidő	Indikátor	Célérték (rövid-, közép-hosszútávon)
Bérlakás-állomány minősége	Bérlakás-állomány minőségi javítása	Rekonstrukció és ütemterv kidolgozása Elkészült terv végrehajtása	Városgazdálkodási Fft, ügyvezetője Pásztó Város Önkormányzatának polgármestere	CKÖ	2009 év vége 2015-ig	Elkészült rekonstrukciós ütemterv Minőségileg javult bérlakások száma. (Az ütemtervnek megfelelően)	Rövid: elkészült ütemterv Közép: lakások 50%-ban minőségi javulás Hosszú: lakások 100%-ban minőségi javulás
Közutak, járdák állapota	Teljesen kiépült jó állapotú közút és járdarendszer	Útépítési/felújítási rangsor bővítése a szegregátum és veszélyeztetett területek előtérbe helyezésével, majd a terv végrehajtása	Pásztó Város Önkormányzatának polgármestere	-	folyamatos	R-K-H: felújított utak és járdák	Rövid: rangsorbővítés Közép (2012-ig) és hosszú (2015-ig): a rangsornak és ütemezésnek megfelelően kiépült/felújított úthálózat
Mobilizációs program							
probléma	cél	intézkedés	felelős	partner	határidő	Indikátor	Célérték (rövid-, közép-hosszútávon)
Szegregált, ill veszélyeztetett környezetben élő fiatal családok lakhatása	Fiatal családok bérlakáshoz jutásának segítése	Integrált elvű szociális bérlakáspolitiká betartása	Pásztó Város Önkormányzatának polgármestere	CKÖ	2014. II. né.	Bérlakáshoz jutott fiatal családok száma	Bérlakáshoz jutott fiatal családok számának növelése
Első lakáshoz jutás nehézségei	Első lakáshoz jutás megkönnyítése	Önk.-i támogatási rendszer fenntartása	Pásztó Város Önkormányzatának polgármestere	CKÖ	folyamatos	Igénybevevők száma	-

Oktatási integráció							
probléma	cél	intézkedés	felelős	partner	határidő	Indikátor	Célérték (rövid-, közép-, hosszútávon)
Nem minden, 3. életévét betöltött HHH gyermek óvodáztatása megoldott	A HHH gyermekek óvodáztatásának javítása	Az óvodába nem járó, 3. életévüket betöltött HHH gyermekek folyamatos feltérképezése, családok felkeresése és informálása a védőnői hálózat, gyermekjóléti szolgálat bevonásával. Szükséges férőhelyek biztosítása	Jegyző Óvodavezető	Védőnői hálózat Gyermekjóléti szolgálat	Folyamatos	A 3. életévüket betöltött, óvodába nem járó HHH gyermekek száma	<i>Rövidtávon:</i> HHH óvodába nem járó gyermekek számának 30%-os csökkentése <i>Középtávon:</i> HHH óvodába nem járó gyermekek számának további 70%-os csökkentése <i>Hosszútávon:</i> Minden HHH-s gyermek intézményi ellátásban részesül
A HHH gyermekek óvodába járása rendszertelen	A rendszertelen óvodába járás csökkentése	A rendszertelen óvodába járók körének azonosítása, az okok feltárása. Az érintett családok megkeresése illetékes szakemberek bevonásával Iskolabusz biztosításának fenntartása	Óvodavezető	Védőnői hálózat Gyermekjóléti szolgálat	Folyamatos	A rendszertelenül óvodába járó HHH gyermekek száma	<i>Rövidtávon:</i> Rendszertelenül óvodába járó HHH gyermekek arányának 20%-os csökkentése <i>Középtávon:</i> az arány további 20%-os csökkentése <i>Hosszútávon:</i> A rendszertelen óvodába járás megszüntetése

A két egymás mellett működő általános iskola nem szolgálja a gyermekek mindenek felett álló érdekeit	Optimalizálni kell a gyermekek érdekében az általános iskolákban folyó pedagógiai munka hátterét, a szervezeti, irányítási és működési feltételeket.	Komplex hatástanulmány elkészítése a két iskola és tagintézményeik összevonásáról. A gazdasági hatások elemzése mellett kiemelt figyelmet kell szentelni a gyermekek érdekeinek: tantermek nagysága, szaktantermek elérhetősége, stb.	Pásztó Város Önkormányzatának polgármestere	Intézményvezetők	Elkészül a komplex hatástanulmány: 2009. április 15.	Elkészült tanulmány	A komplex hatástanulmány függvényében
A két iskola közötti HH/HHH és bejáró tanulói megoszlás kiegyenlítetlen, a tanulók két intézmény közötti eloszlását nem praktikus szempontok, és a gyermekek érdeke, hanem a helyi tradíciók határozzák meg.	A tanulói eloszlás kiegyenlítése	A első osztályosok beíratásánál a HH/HHH státusz figyelembevétele A két iskola integrációja esetén, - pl. tagozatváltásnál – az arányok kiegyenlítése	Intézményvezetők	CKÖ	folyamatos	HH/HHH arány	<i>Rövidtávon:</i> A két iskola közötti eltérés 20%-os csökkentése <i>Középtávon:</i> A két iskola közötti eltérés további 50%-os csökkentése <i>Hosszútávon:</i> Kiegyenlítetlenség teljes megszüntetése

Mind a Gárdonyi, mind a Dózsa iskolában tapasztalható párhuzamos osztályok közötti HH/HHH arány kiegyenlítetlensége	HH/HHH arányok kiegyenlítésének biztosítása	A HH/HHH sátsúzt figyelembe kell venni az osztályok kialakításakor	Intézményvezetők	CKÖ	folyamatos	Párhuzamos osztályok közötti HH/HHH arány	<i>Rövidtávon:</i> Párhuzamos osztályok közötti HH/HHH arány 20%-os csökkentése <i>Középtávon:</i> az arány további 50%-os csökkentése <i>Hosszútávon:</i> Párhuzamos osztályok közötti HH/HHH aránykülönbség megszüntetése
A HH és HHH tanulók lemorzsolódási mutatói rosszszak	HH és HHH tanulók lemorzsolódásának csökkentése	Magántanulói státuszok felülvizsgálata Mentorálási program kidolgozása Módszertani adaptáció pályázat útján Integrációs és képességkibontakoztató támogatás igénylése	Intézményvezetők	CKÖ	folyamatos	igényelt integrációs és képességkibontakoztató támogatás lemorzsolódás mértéke	<i>Rövidtávon:</i> A lemorzsolódás 10%-os csökkentése <i>Középtávon:</i> további 10%-os csökkentés <i>Hosszútávon:</i> további 20%-os csökkentés
A HHH tanulók továbbtanulási mutatói az érettségít adó középfokú intézmények tekintetében meghaladják a 20%-os különbséget	HHH tanulók továbbtanulási mutatóinak javítása	Mentorálási, pályaaorientációs programok kidolgozása (pl. Útravaló program) Pályázatok Középiskolákkal közös programok kidolgozása	Intézményvezetők	középiskola igazgatója	folyamatos	Kidolgozott mentorálási, pályaaorientációs program, Középiskolákkal közös program meglté	<i>R:</i> továbbtanulási mutatók 10 %-os javulása <i>K:</i> továbbtanulási mutatók 20 %-os javulása <i>H:</i> továbbtanulási mutatók 30 %-os javulása

Iskolán és tanórán kívüli segítő programok kínálatának szűkössége, a résztvevő HHH gyermekek száma alacsony	A kínálat bővítése HHH tanulók minél nagyobb arányú bevonása	A programok népszerűsítése pedagógusok, diákok, szülők körében Új programok (pl. Útravaló) igénybe vétele	Intézményvezetők Gyermekjóléti Szolgálat, Könyvtár és Művelődési Központ	u.a.	folyamatos	Rendezvények számának, valamint az azon résztvevő HHH gyermekek számának	R: Rendezvények számának, valamint a HHH gyermekek számának növelése 20 fővel K: HHH gyermekek számának növelése további 20 fővel H: HHH gyermekek számának növelése további 40 fővel
Eredményes oktatás feltételei nem biztosítottak teljes körűen	A feltételek javítása A tanulói hozzáférés optimalizálása	Logopédiai és fejlesztő szoba, nyelvi labor kialakítása pályázat útján A két iskola integrációja megvalósíthatóságának vizsgálata	Polgármester, intézményvezetők		folyamatos Elkészül a komplex hatástanulmány: 2009. április 15.	Fejlesztő szoba, nyelvi labor Elkészült tanulmány (ennek értékelése és a szükséges döntés meghozatala)	Oktatási feltételek lehető legoptimálisabb elérése
SNI tanulók integrált oktatásához szükséges feltételek	A feltételek javítása, az integrációs normatíva igényléséhez szükséges feltételek megteremtése	Pályázati forrás feltárása	Polgármester, intézményvezetők	Nevelési tanácsadó	Feltételek megteremtése: 2009.06.30 ill. folyamatos	Normatíva igénylés feltételeinek megléte	R: Normatíva igénylés feltételeinek megteremtése K+H: SNI-s tanulók integrált oktatásához szükséges feltételek biztosítása
Foglalkoztatási helyzet javítása és szociális fejlesztési beavatkozások							
probléma	cél	intézkedés	felelős	partner	határidő	Indikátor	Célérték (rövid-, közép- hosszútávon)

Kedvezőtlen foglalkoztatási helyzet	Foglalkoztatási helyzet javítása	Problémakezelő rendszer kidolgozása (Foglalkoztatási paktum megalkotása) Elkészült terv végrehajtása	Pásztó Város Önkormányzatának polgármestere Kistérség foglalkoztatási menedzsere	É-M-országi Munkaügyi Központ Gazdálkodó szervezetek, Civil szervezetek, Szakképző iskola	2009 év közepe folyamatos	Elkészült program Foglalkoztatottak száma	Több foglalkoztatott
Kedvezőtlen foglalkoztatási helyzet	Közhasznú foglalkoztatás fenntartása, bővítése	Pályázaton való részvétel	Pásztó Város Önkormányzatának polgármestere	CKÖ, Munkaügyi Központ	Folyamatos (pályázati kiírásokhoz igazodva)	Közhasznú foglalkoztatottak száma	Több közhasznú foglalkoztatott
A szolgáltatás korlátozását okozó közüzemi díjtartozások	A szolgáltatás fennmaradjon, adósságkezelés működjön	Adósságkezelési eljárás bevezetéséhez helyi rendelet megalkotása	Pásztó Város Önkormányzatának polgármestere		2009 második félév	Nagy volumenű közüzemi díjtartozások száma	Csökkenő számú nagy adós
Információáramlás a potenciális munkaadó és munkavállaló között	Információáramlás segítése	Évenként megrendezésre kerülő munkaerőbörze támogatása	Többcélú Társulás munkaszervezetének vezetője	CKÖ, Munkaügyi Központ	évente	programon résztvevők száma	Több foglalkoztatott
Diszkrimináció a munka világában	Diszkrimináció csökkentése	Romák képzését és foglalkoztatását vállaló vállalkozások támogatása, közhasznú foglalkoztatásban legalább 50%-ban romák alkalmazása	Pásztó Város Önkormányzatának polgármestere	CKÖ, Munkaügyi Központ	folyamatos	Támogatott vállalkozások által alkalmazott romák száma Közhasznú foglalkoztatásban lévő romák aránya	Foglalkoztatott romák száma növekszik Legalább 50%-os roma arány
Intézményi szolgáltatások és a hozzáférés javítása, a CKÖ és a városi Önkormányzat együttműködésének kiterjesztése							
probléma	cél	intézkedés	felelős	partner	határidő	Indikátor	Célérték (rövid-, közép-, hosszútávon)

gyermek átmene- ti otthona, idő- sek átmeneti ott- hona valamint a jelzőrendszeres segítségnyújtás működtetése	Minden önként fel- vállalt, társulási for- mában működő feladat további működtetése	Községvetésben keret biztosítása	Többcélú Társulás Elnöke	társult önkormány- zatok	Évenként a ktg.- vetés elkészítésé- nek határideje	Ellátott önként fel- vállalt feladatok száma	A kistérség minden településének be- vonása a feladatellátásba
Iskolabusz- rendszer fenntartá- sa	Iskolabusz- rendszer továbbra is fennmaradjon	Községvetésben keret biztosítása	Többcélú Társulás Elnöke	társult önkormány- zatok	Évenként a ktg.- vetés elkészítésé- nek határideje	Iskolabusz- rendszer megléte	Működő szolgálta- tás
Kisebbség – több- ség kapcsolat	Helyi cigány szár- mazású művészi tehetséggel bírók ismertté tétele	Tehetségek felku- tatása	CKÖ vezetője	-	2009 vége	Felkutatott tehet- ségek száma	Ismert tehetségek számának 50%-al történő növelése
Egészségügyi, családvédelmi is- meretek hiányos- sága	Egészségügyi, családvédelmi is- meretek bővülése	Munkacsoportok, kurzusok, akciók szervezése	Családsegítő szol- gálat vezetője	Védőnői szolgálat	2009 vége	Létrehozott mun- kacsoportok	Ismerettel rendel- kezők számának növelése
Kisebbségért tevé- kenyekedők névte- lensége	Kisebbségért tevé- kenyekedők elisme- rése	Városi elismerés (pl. kitüntetés) ala- pítása	Pásztó Város Ön- kormányzatának polgármestere	CKÖ	2009 vége	Kitüntetett szemé- lyek száma	Kitüntetett szemé- lyek száma 100 %- kal nő
ASZT társadalma- sítása	ASZT nyilvánossá- gának biztosítás, a célcsoport elérése	Folyamatos köz- vetlen kapcsolat- tartás, médiumok felhasználása	Pásztó Város Ön- kormányzatának polgármestere,	CKÖ, Szociális Osztály	folyamatos	TV-ben, újságban megjelenés száma, honlap	

5.2. A SZEGREGÁCIÓT CSÖKKENTŐ BEAVATKOZÁSOK ÜTEMEZÉSE ÉS FORRÁSA

Beavatkozás:	Forrás:		2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Lakhatási integráció	Helyi forrás és ROP(infra)		infra	Bérlakás felújítási program				
2. Mobilizációs program	Helyi forrás							
3. Oktatási integráció	TAMOP							
	TAMOP, Integrációt támogató módszertan továbbterjesztése az integráló általános iskolák, óvodák és középiskolák körében							
	TAMOP, Komplex felülvizsgálati, visszahelyezési programok magas sajátos nevelési igényű gyermek-, tanulóarányal rendelkező településeken							
	TAMOP, A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek korai (3 éves kortól történő) óvodáztatását biztosító szakmai programok működtetése							
	Magyarországi Cigányokért Közalapítvány pályázata, Oktatási Minisztérium "Bursa Hungarica" c. ösztöndíjprogramja							
4. Foglalkoztatási helyzet javítása	TAMOP, GOP, Helyi források							
	TAMOP Érettségire adó középiskolába, illetve minőségi szakképzést biztosító szakiskolában történő továbbtanulási utak megerősítése							
5. Közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	TIOP TAMOP							

6. IVS tematikában meghatározott adattáblák

6.1. 1. TÁBLA: A 2001-ES NÉPSZÁMLÁLÁS ADATAIBÓL ELŐÁLLÍTOTT MUTATÓK (KSH, 2008)

Adat	Város egésze	Városközpont	Külső városrész	Mátrakeresztes (belterület)	Hasznos (belterület)	Külterület	Szegregátum
1. Lakónépesség száma (fő)	10 296	3 849	4 893	464	1 047	36	495
2. Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	16,6	16,1	17,7	13,8	14,4	25,0	24,9
3. Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	63,7	64,7	63,5	63,8	60,2	66,7	65,1
4. Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	19,7	19,2	18,8	22,4	25,4	8,3	10,1
5. Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktívkorúakon (15-59 évesek) belül (indikátor is)	25,9	21,0	27,9	44,3	24,8	79,2	64,9
6. Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában (indikátor is)	10,6	14,0	10,0	1,2	6,0	4,8	0,3
7. Lakásállomány (db)	3 964	1 589	1 775	190	391	19	148
8. Alacsony komfort fokozatú lakások aránya (indikátor is)	21,9	17,3	18,9	49,5	38,4	78,9	30,4
9. Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	44,1	42,7	43,5	58,4	44,4	70,8	69,6
10. A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktívkorúakon belül (akikre egyszerre teljesül az 5. és 9. mutató)	17,2	13,9	18,5	29,4	16,3	62,5	53,1
11. Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	51,9	53,5	52,4	36,9	51,7	26,9	28,8
12. Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	41,3	39,6	40,8	50,0	45,5	69,2	54,8
13. Állandó népesség száma	10 319	3 740	5 015	466	1 055	36	497

6.2. 2. TÁBLA: VÁROSRÉSZEK ÉS SZEGREGÁTUMOK SEGÉLYEZÉSI MUTATÓI

Az IVS-ben azonosított városrészek és szegregátumok neve	Lakónépesség száma (jelenlegi népesség-nyilvántartási adatok alapján)	Lakások száma (jelenlegi népesség-nyilvántartási adatok alapján)	LFT-ben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva	Rendszeres szociális segélyben részesülők aránya a lakosok számához viszonyítva	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők aránya a lakosok számához viszonyítva	Általános iskolás HHH gyerekek aránya a településrészen a lakosok számához viszonyítva	Romák aránya a lakónépességen belül ¹¹
Városcsözpont	3776	1352	8,6	2,6	4,7	0,3	1,6
Külső városrész	4602	1905	7,1	3,3	2,9	1,0	8,5
Hasznos	973	429	7,5	4,4	2,5	0	0
Mátrakeresztes	398	239	9,2	3,5	2,3	0	0,8
egyéb külterületi lakott helyek	45	44	4,6	8,9	26,7	4,4	22,2
Város egészére vonatkoztatott mutató	9794	3969	7,7	3,0	5,3	0,6	4,7
Szegregátum	751	301	21,6	9,3	19,4	5,1	42,3

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás, 2008

¹¹ Önkormányzati becsült adatok alapján számolva (az adat megállapítása helyi ismeret alapján utcánkénti kigyűjtéssel történt)

6.3. 3. TÁBLA: ÁLTALÁNOS ISKOLAI KÖZOKTATÁS INTEGRÁLTSÁGÁNAK FELMÉRÉSE

OM azonosító	Intézmény neve	Tanulólétszám az intézményben			tanulólétszám az iskolában az osztályszervezés módja szerint <i>(csak általános iskola!)</i>							
					Normál (általános) tanterv			Emelt szintű oktatás és/vagy két tanítási nyelvű iskolai oktatás			Gyógypedagógiai tagozat	
		Össz	HH/HHH	SNI	Össz	HH/HHH	SNI	Össz	HH/HHH	SNI	Össz	HHH
032164	Dózsa György Ált. Iskola	503	164/82	8	503	164/82	8	-	-	-	-	-
032163	Gárdonyi Géza Ált. Iskola	474	171/20	8	474	171/20	8	-	-	-	-	-
038534	Nógrád Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Gyermekotthon Pásztói Óvoda, Általános Iskola és Diákotthon	112	50/21	112	-	-	-	-	-	-	112	50/21

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás, 2008

6.4. 4-ES TÁBLA: PÁSZTÓ INFRASTRUKTÚRÁJA

	Azon utcák (a város EGÉSZ területét nézve), ahol részben vagy egészben nem találhatóak	HHH gye- rekek szá- ma	Telep.rész neve
Vezetékes víz	Nincs olyan belterületi utca, ahol ne lenne egészben vagy részben kiépítve	-	-
	Élgép ltp (külsőterület)	0	szegregátum
Áram	Nincs olyan belterületi utca, ahol ne lenne egészben vagy részben kiépítve	-	-
Közvilágítás	Nincs olyan belterületi utca, ahol ne lenne egészben vagy részben kiépítve	-	-
Szennyvíz- csatorna	Nincs olyan belterületi utca, ahol ne lenne egészben vagy részben kiépítve	-	-
	Élgép ltp (külsőterület)	0	szegregátum
Gáz	Nincs olyan belterületi utca, ahol ne lenne egészben vagy részben kiépítve	-	-
	Élgép ltp (külsőterület)	0	szegregátum
Pormentes út	Sziget, 170 m	0	városmag
	Klapka köz, 130 m	0	városmag
	Erdész, 70 m	0	városmag
	Vezér út teljes hossza, 160 m	20	K.v. - szegregátum
	Dankó, 130 m	5	K.v. - szegregátum
	Derkovits út vége, 450 m	0	Külső városmag
	Tücsök út teljes hossza, 180 m	0	Külső városmag
	Munkácsy út vége, 120 m	0	Külső városmag
	Csohány K., 370 m	0	Külső városmag
	Fő, 70 m	1	Külső városmag
	Nagymező, 70 m	0	Külső városmag (Plathi negyed)
	Régivásártér, 680 m	0	Külső városmag (Felvág)
	Vidróczki, 70 m	0	Hasznos
	Irinyi útról leágazó, 270 m	0	Külső városmag (Zirci telep)
	Kishegy, 30 m	0	Külső városmag (Kishegy)
	Kövecses patak melletti utak, 660 m	0	Külső városmag (Alvág)
	Gyöngyösi útról leágazó, 100	0	Külső városmag (Alvág)
	Gábor Áron, 30 m	2	Külső városmag (Fenek)
	Mátraszőlősi-Csohány összekötő utak, 1070 m	0	Külső városmag (Mátra kertváros)
	Zsigmond K. útról nyíló, 240 m	0	Külső városmag (Mátra kertváros)
	Muzslai utak, 2050 m	0	Külső városmag (Muzsla)
	Tóthegyesi útról leágazó, 360 m	0	Mátrakeresztés
	Békástói utak, 1940 m	1	Mátrakeresztés
Járda	Vezér – 60%-ban meglévő 1 oldali	20	K.v. - szegregátum
	Jávör -nincs	5	K.v. - szegregátum

	Mátra -nincs	7	K.v. - szegregátum
	Új Dankó – rossz minőségű, 80%-ban	0	K.v. - szegregátum
	Csohány u	0	Külső városrész (Mátra kertváros)
	Munkácsy u	0	Külső városrész (Mátra kertváros)
	Derkovits u	0	Külső városrész (Mátra kertváros)
	Homok u	0	Külső városrész (Homok)
	Tar Lőrinc u	0	Külső városrész (Homok)
	Mágnes u.	0	Külső városrész (Homok)
	Muskátli u	0	Külső városrész (Homok)
	Nárcisz u	0	Külső városrész (Homok)
	Radnóti u.,	0	Külső városrész (Homok)
	Veres Pálné u	0	Külső városrész (Homok)
	Sallai u.	0	Külső városrész (Homok)
	Nefejejs u.,	0	Külső városrész (Plathi negyed)
	József A. u	0	Külső városrész (Zirci telep)
	Kör u.	0	Külső városrész (Major)
	Sziget u.	0	Külső városrész (Alvég)
	Kékesi út	1	Mátrakersztes
	Tóthegyesi út	0	Mátrakersztes
	Hegyalja út	0	Mátrakersztes
	Óvár út	0	Mátrakersztes
	Vidróczki út	0	Hasznos
	Csenteri út	0	Hasznos
	Bercsényi út	0	Hasznos

Forrás: Önkormányzati adatszolgáltatás, 2008